

Κατὰ τὰς τελευταίας πολιτιστικὰς ἐκδηλώσεις (Ιανουάριον 2008 καὶ 2009) εἶχαμε τὴν **μεγίστην τιμὴν**, νὰ ἔχωμε κύριον ὁμιλητὴν τὸν **κ. Ἀχιλλέα Λαζάρου, Καθηγητὴν τοῦ 4ου Παν/μίου Σορβόνης, γνωστὸν διεθνῶς εἰδικὸν Βαλκανιολόγον**. Τὸ θέμα τῆς ὁμιλίας του ἦτο «**Τίς πταίει;**» καὶ ἐγένετο εἰς δύο συνεχείας. Παραλείπομεν ἄλλα πρὸ πολλοῦ προγραμματισθέντα ἄρθρα, διὰ νὰ δημοσιεύσωμεν κατωτέρω ὁλόκληρον τὴν ἐν λόγῳ ἐμπεριστατωμένην ὁμιλίαν.

Ὁ κ. Καθηγητὴς, μὲ ἀδιαμφισβήτητα στοιχεῖα καὶ ἐπιχειρήματα, ὄχι ἀπλῶς διήνθισεν, ἀλλὰ βαθύτατα ἐθεμελίωσεν τὴν ἀδιάψευστον βαλκανικὴν ἱστορίαν. Ἐβασίσθη εἰς πλουσίαν σχετικὴν **παγκόσμιον βιβλιογραφίαν**, ἀπὸ ἀρχαιοτάτων μὲχρι λίαν προσφάτων χρόνων, μὲ πλήθος σαφῶν παραπομπῶν καὶ ἐπεξηγήσεων. Ἡ ὁμιλία του ἐχαρακτηρίσθη ἀπὸ τὰ πολυπληθῆ ἀκροατήρια ὡς συγκεκριμένη, εἰδική, ἐμπεριστατωμένη καὶ θεμελιωμένη, γλαφυρὴ καὶ ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει ἀντικειμενικῶς ἐνημερωτικὴ καὶ λίαν συγκλονιστικὴ. Ἡ ἐνημέρωσις, τὴν ὁποίαν μᾶς ἔκανε, σφαιρικὴ καὶ τόσον κεφαλαιώδης σχετικῶς πρὸς τὴν ἱστορίαν τῶν Βαλκανίων, δὲν ἄφησε κενά, ἀμφιβολίας ἢ ἀσύμπτωτον γνώμην. Ἀνέτρεξεν τὴν ἱστορίαν ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα ἕως τὴν σύγχρονον πραγματικότητα.

Ἰδιαίτερον ἐντύπωσιν καὶ συγκίνησιν προεκάλεσε ἡ ἀναφορὰ του εἰς τὰς διηγήσεις τοῦ Στρατῆ Μυριβήλη εἰς αὐτὰ ποῦ ἔζησεν ὡς στρατιώτης εἰς τὸ Μακεδονικὸν Μέτωπον τοῦ Α' Παγκοσμίου Πολέμου (**Ἡ Ζωὴ ἐν τᾷφῳ**, Ἐκδόσεις Ἑστίας, Ἀθήνα 1955, 76). Τὸ μακροχρόνιον θέμα τῶν Βαλκανίων, τὸ ὁποῖον σήμερον ἐπικεντρώνεται τραγικῶς ἐπικαιρον ὡς «**Σκοπιανόν**», **ἐπροβλημάτισεν ὅλους, ἰδίως διὰ τὴν ἐπιπολαιότητα-προχειρότητα (κατὰ τὸ ἐπιεικὲς) τῆς ἀντιμετώπισεως του, διὰ νὰ μὴ εἴπωμεν σκοπιμότητα.**

ΤΙΣ ΠΤΑΙΕΙ;

Παρήλθε πλήρης δεκαετία, ἀφ' ὅτου εἰς τὴν Κοζάνην εἶχον ὀργανώσει Συνέδριον, τοῦ ὁποίου τὸ θέμα ἦτο σχεδὸν ταυτόσημον μὲ αὐτὸ τῆς τετράτομης σειρᾶς μας: «Ὁ Ἑλληνισμὸς εἰς τὴν Ἀνατολικὴν καὶ Νοτιοανατολικὴν Εὐρώπην». Ἡ δὲ δημοσία ἀξιολόγησις του δικαιολογημένως ἐδυνάμωνε τὸ ἐνδιαφέρον. Ὅσα βλέπουν τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος ἐντυπωσιάζουν καὶ τὸν ἀδιάφορον: «Ἐγραψε ὁ Λουκιανός, ὅτι, ἂν σταθῆς τυχερὸς καὶ παρακολουθήσης τοὺς ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥΣ ἀγῶνες, θὰ ἐθαύμαζες τὴν ἱκανότητα τῶν ἀθλητῶν καὶ δὲν θὰ ἔπαυες νὰ χειροκροτῆς».

Παραφράζων τὸν Λουκιανόν, γράφω, ὅτι παρακολουθῶν τὸ συνέδριον, θὰ ἐθαύμαζες τοὺς ὀμιλητὰς καὶ δὲν θὰ ἔπαυες ὁμοίως νὰ χειροκροτῆς.

Ἐν τοιοῦτο συνέδριον μὲ τοὺς εἰδικοὺς ἐπιστήμονας ὀμιλητὰς καὶ μὲ θέματα, τὰ ὁποῖα ἀνέπτυξαν, ὄχι ἀπλῶς διεφώτισαν, ἀλλὰ παρουσίασαν ὅλην τὴν διάστασιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ εἰς τὴν Ἀνατολικὴν καὶ Νοτιοανατολικὴν Εὐρώπην. Τί νὰ πρωτοθαυμάσης καὶ τί νὰ πρωτοσημειώσης...

Τὸ συνέδριον εἶχε ποιότητα, ἦτο πλούσιον εἰς γνώσεις, εἰς ἐνημέρωσιν, εἰς κριτικὴν σκέψιν, εἰς στοχασμόν, εἰς περίσκεψιν, ὅλος ὁ διαχρονικὸς Ἑλληνισμὸς τῆς Ἀνατολικῆς καὶ Νοτιοανατολικῆς Εὐρώπης διεχέετο εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Κοβενταρείου...» («Δυτικὴ Μακεδονία», 2.9. 92,4).

Ἀκριβῶς αὐτὰ τὰ τόσον ἐγκωμιαστικὰ ἐπενεργοῦν ἀντιθέτως καὶ δίδουν ἐνδεχομένως τὴν ἀπάντησιν εἰς τὸ δυ-σεύρετον ἢ καὶ ἀνύπαρκτον τῶν Πρακτικῶν. Εὐλόγως δὲ εἰς τὰ χεῖλη ὄλων ἔρχεται τὸ ἱστορικὸν ἐρώτημα: **Τίς**

πταίει; Διότι εις τὴν τωρινὴν Ἑλλάδα εὐχερέστερον κυκλοφοροῦνται, καὶ δαπάναις τῶν Ἑλλήνων φορολογουμένων, βιβλία ἤκιστα ἐπιστημονικὰ καὶ ταυτοχρόνως ἐθνικῶς ἐπιβλαβέστατα, ὅπως εἰς τὴν ἀνωτέρω μόλις ἐνόητα ἀπεκαλύφθη, ἐνῶ τὰ ὑψηλοῦ ἐπιστημονικοῦ ἐπιπέδου καὶ ἐθνωφελῆ ἀφανίζονται. Ἦδη διὰ τὸν πλέον ἀνεπαίσθητον ἀφανισμόν ἢ τὴν πλέον ἀνώδυνην συρρίκνωσιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ πασχίζει ὄντως καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ ἱστορίας τοῦ Κέντρου διὰ τὴν Δημοκρατίαν καὶ τὴν Συμφιλίωσιν εἰς τὴν Νοτιοανατολικὴν Εὐρώπην” (βλ. Γ.Α. Νικολαΐδης, Ὅταν τὸ μάθημα τῆς ἱστορίας ὑπηρετῆ σκοπιμότητες, ΑΚΤΙΝΕΣ Μάϊος 2007, 151-154).

Ἐπισημαίνονται ὅπωςδῆποτε χειρότερα· πρωτόφαντα προκλητικαὶ παρερμηνεῖαι, ὑποκρισίαι, διαστροφαί, ὅπως εἰς τὸν πρῶτον τόμον, «βιβλίον ἐργασίας» 1, σ. 51, εἰς τὸ ὁποῖον καταχωρίζεται ὡσάν ἱστορικὴ ἀλήθεια τὸ αὐτόχρομα ψευδέστατον διὰ τὸ παιδομάζωμα: «ἓνα πρωτότυπον σύστημα στρατολογήσεως, τὸ ὁποῖον μετέτρεπε νεαροὺς μὴ μουσουλμάνους ὑπηκόους εἰς μίαν προνομιακὴν κοινωνικὴν ὁμάδα, τοὺς ὑπερηφάνους διὰ τὸ εἰδικὸν καθεστῶς των *καπικουλήδες*». Προσφυνέστατα ὁ Νικολαΐδης παρατηρεῖ: «Οὔτε τοὺς θρήνους τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ, οὔτε τῆς μάνας τὸν σπαραγμὸ ἐσεβάσθησαν οἱ ἀθεόφοβοι. Τὸ παιδομάζωμα, αὐτὸς ὁ βαρὺς φόρος αἵματος, ἐξωραΐζεται καὶ προπαγανδίζεται ἀδίστακτα, ἐνῶ πρόκειται διὰ μίαν ἀπὸ τις πλέον ἀπάνθρωπες ἐνέργειες τῶν κατακτητῶν. Ἡρπαζον, ὅπως εἶναι γνωστόν, τὰ τρυφερὰ βλαστάρια τῶν ὑποδούλων, ἀσκοῦσαν ἐπάνω των μιὰ ἐξουθενωτικὴν ἀγωγὴν ψυχικῆς διαστρεβλώσεως καὶ τὰ μετέτρεπαν εἰς στρατιωτικὰ «ρομπότ», εἰς μηχανὲς πολέμου. Φθορὰ τῆς ἀνθρώπινης προσωπικότητος καὶ μεταμόρφωσις τῶν ἀνθρώπων εἰς ἀγέλη...»

Εἰς τὸ ἴδιον Β.Ε. 1, σ. 10, κατ' ἐξοχὴν ἀποκαλυπτικὴ παρατήρησις ἀφορᾷ εἰς τὸν ὄρον Ἔθνος, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ δομικὴν ἀφετηρίαν τῆς ὅλης προσπαθείας: «Οἱ μαθητὲς καλοῦνται νὰ ὑπερβοῦν τὸ Ἔθνος». Διὰ νὰ πεισθοῦν δὲ τὸ θέμα ἐπαναφέρεται καὶ εἰς τὸ Β.Ε. 2, σ. 14: «Τὰ ἔθνη δὲν εἶναι παρὰ κατασκευάσματα τοῦ νοῦ μας, τὰ ὅποια ἐπενεώθησαν ἀρκετὰ πρόσφατα» Ἐπειτα, ἀφοῦ ἡ λέξις τίθεται εἰς εἰσαγωγικὰ ἀπὸ τοὺς συγγραφεῖς, προστίθεται: «"Τὰ ἔθνη" καὶ οἱ ἐθνικὲς ταυτότητες δὲν εἶναι ἀυθύπαρκτες ὀντότητες», ὅποτε ὁ Νικολαΐδης κραυγάζει: Τίποτε περισσότερον ἀνιστόρητον. Τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος εἶναι πανάρχαιον...

Τὰ τελευταῖα ἔτη, κατὰ τὴν καθηγήτριαν εἰς τὸ Π.Τ.Δ.Ε. τοῦ Πανεπιστημίου Ἰωαννίνων Σοφίαν Βούρη, «Ὡς ἐνδεχόμενες λύσεις διὰ τὴν υἰοθέτησιν τῆς διαπολιτισμικῆς προοπτικῆς εἰς τὰ σχολικὰ βιβλία ἱστορίας προτείνονται: ἡ ἀποδομῆσις τῆς ἐθνοκεντρικῆς ἱστορικῆς ἀφηγήσεως, ἡ ἐπιβολὴ τῆς «ἐθνοκεντρικῆς λογοκρισίας», ἡ σχετικοποίησις τῆς ἐθνικῆς ἱστορίας μὲ τὴν ἰσότημον παρούσας τῶν ἄλλων ἐθνικῶν ἱστοριῶν, ἡ ἐπιλεκτικὴ χρῆσις τῆς ἱστορίας καὶ ἡ διεύρυνσις τοῦ περιεχομένου τῆς μὲ θέματα ἀπὸ τὴν κοινωνικὴν καὶ οἰκονομικὴν ἱστορίαν, τὴν τέχνην καὶ τὸν πολιτισμὸν, διεύρυνσις, ἡ ὅποια συνεπάγεται τὸν περιορισμὸν τῶν πολεμικῶν θεμάτων καὶ τὴν οὐδέτερον προσέγγισιν των. Ἡ ἐλεγχόμενη, ὁμως, διευθέτησις τῶν πολεμικῶν καὶ ἐπίμαχων θεμάτων θεωρεῖται ἀπὸ πολλοὺς μηχανιστικὴ». Προσφυέστερα θὰ ἐχαρακτηρίζετο ὡσὰν ἀναχρονιστικὴ καὶ περιττὴ.

Διότι ὅλαι αἱ συζητούμεναι ρυθμίσεις ἐπραγματώθησαν ἤδη εἰς τὸ ἀπώτατον παρελθὸν καὶ μεταγενεστέρως. Ὁμολογουμένως γενέτιρα τῆς ἱστορίας εἶναι ἡ Ἑλλάδα. Ἔχει δὲ πατέρα τὸν Ἡρόδοτον, ὁ ὁποῖος

εἰς τὰ ἑννέα βιβλία τῶν Ἱστοριῶν του, τῶν λεγομένων Μουσῶν, πέραν τῆς καθ' αὐτὸ ἱστορικῆς ὕλης περιλαμβάνει καὶ ποικίλα ἄλλα στοιχεῖα, τὰ ὅποια μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου ἐξελίσσονται εἰς αὐτοτελεῖς γνωστικούς τομεῖς, ἐπιστῆμες, λαογραφία, ἐθνολογία, κοινωνιολογία... Ἐπὶ πολὺ δὲ αὐτὰ ἐθεωρήθησαν ὡσάν τρωτά, ἁμαρτήματα. Ὅμως ἔγιναν κατόπιν ἀποδεκτὰ ὡς πρωτοποριακὰ καὶ ἀξιοσπούδαστα.

Ἡ Ἱστορία εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀνεδείχθη ὡς ἀκραιφνῆς ἐπιστῆμη μὲ τὴν ἐπιμελημένην ἐπιλογὴν τῆς ἀπολύτως ἐνδεδειγμένης "ἱστορικῆς", πολεμικῆς, ὕλης, συνάμα δὲ τῆς μεθοδολογίας καὶ τῆς δεοντολογίας, τὶς ὁποῖες καθιερώνει **ὁ Θουκυδίδης, ὁ πρῶτος τῶν ἐξειδικευμένων ἐπιστημόνων ἱστορικῶν.**

Βεβαίως αἰσθητοτέρα βελτίωσιν, λελογισμένον ἐκσυγχρονισμόν, ὑφίσταται ἡ Ἱστορία ἀπὸ τὸν **Πολύβιον**, ὁ ὁποῖος συγγράφει μὲ κέντρον, ἄξονα, ὄχι πλέον τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ **τὴν Μεγάλην Ἑλλάδα**, τὴν "ἑλληνίδα" Ρώμην καθιστῶν αὐτὴν Οἰκουμενικὴν καὶ παραλλήλως προάγων τὴν ἀμεροληψίαν καὶ ἀντικειμενικότητα εἰς ἀνυπέρβλητα ἐπίπεδα.

Τὰ πρότυπα διαφυλάσσονται καὶ **κατὰ τοὺς μεσαιωνικοὺς χρόνους**, ὅπως διακρίνονται εἰς κείμενα τοῦ Ἰωάννου Λυδοῦ, Προκοπίου, Ἰωάννου Σκυλίτζη – Γεωργίου Κεδρηνοῦ, Ἄννας Κομνηνῆς, Γεωργίου Παχυμέρη, ἀκόμη καὶ τοῦ τόσον παρεξηγημένου Λαονίκου Χαλκοκονδύλη, ὁ ὁποῖος εἰς καίρια σημεῖα θυμίζει Θουκυδίδην! Ἄπηχῆσεις διαπιστώνονται καὶ κατὰ τοὺς μεταβυζαντινοὺς καὶ μετέπειτα χρόνους, ὅταν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ Ἱστορία, τὴν ὁποίαν μὲ σπάνιαν σαφήνειαν καὶ θαυμαστὴν ἐπιστημοσύνην σκιαγραφεῖ πρὸ πάντων ὁ ἀκαδημαϊκὸς **Διονύσιος Α. Ζακυθηνός**, συγγράφεται μὲ προσήλωσιν

εἰς τὴν τήρησιν τῶν κανόνων, τῶν ἀρχῶν καὶ μεθόδων τῆς. Δὲν ὑπολείπονται δὲ καὶ οἱ ἐπιπολαίως ἐπικρινόμενοι καὶ ὑποτιμώμενοι ἱστορικοὶ τῆς τουρκοκρατίας καὶ τῆς Ἐθνικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ '21. Π.χ ὁ **Χριστόφορος Περραιβός** πείθει μὲ τὴν πηγαίαν καὶ αὐθόρμητον ὁμολογίαν του. Ὁ προβληματισμὸς τοῦ Περραιβοῦ ἀποτελεῖ πραγματικὸν ἀπόηχον τῆς πεποιθήσεως τοῦ Πολυβίου: «Φιλόπολιν δεῖ εἶναι τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα καὶ φιλόπατριν, καὶ συμμισεῖν τοὺς ἐχθροὺς καὶ συναγαπᾶν τοὺς φίλους· ὅταν δὲ τὸ τῆς Ἱστορίας ἦθος ἀναλαμβάνῃ τις, ἐπιλαθέσθαι χρὴ πάντων τῶν τοιούτων, καὶ πολλάκις μὲν εὐλογεῖν καὶ κοσμεῖν τοῖς μεγίστοις ἐπαίνοις τοὺς ἐχθροὺς, ὅταν αἱ πράξεις ἀπαιτῶσι τοῦτο, πολλάκις δ' ἐλέγχειν καὶ ψέγειν ἐπονειδίως τοὺς ἀναγκαιοτάτους, ὅταν αἱ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἁμαρτίαι τοῦθ' ὑποδεικνύωσι».

Κάποια παρῆκκλινισιν ἀπὸ τὴν πανάρχαιαν παράδοσιν εἰς τὴν ὀρθὴν θεώρησιν τῆς Ἱστορίας σημειώνεται μετὰ τὴν ἔναρξιν ἐξαπλώσεως τοῦ μαρξιστικοῦ ὑλισμοῦ καὶ τὴν ἐκπροσώπησίν του ἀπὸ πολιτικὸν κόμμα, τὸ ὁποῖον εἶχε ἤδη θέσει ὑπεράνω τῆς ἱστορικῆς ἀληθείας τὴν κομματικὴν σκοπιμότητα - ὄχι ἐντελῶς ἄγνωστη καὶ ἀπὸ ἄλλα κόμματα... Παράδειγμα πολυσχολιασμένον εἶναι ὁ Ἰωάννης Κορδάτος, ὁ ὁποῖος μὲ τὸ πρῶτον βιβλίον του, ἐπιγραφόμενον «**Ἡ κοινωνικὴ σημασία τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821**» (Ἀθήνα 1924), χαρακτηρίζει τὸν ἀγῶνα τῶν Ἑλλήνων ταξικόν, ἀλλὰ εἰς μεταγενέστερα δημοσιεύματά του ἀναιρεῖ αὐτὸν τὸν χαρακτηρισμὸν καὶ ὑποστηρίζει τὸν ἀπελευθερωτικὸν καὶ ἐθνικὸν χαρακτῆρα του! Ἐξ ἄλλου, ὅταν ὁ ἴδιος καὶ ὁ "σύντροφός" του Πουλιόπουλος ἐξηναγκάσθησαν νὰ ἀπαρνηθοῦν τὴν ἱστορικὴν ἀλήθειαν, τὴν ἑλληνικότητα τῆς Μακεδονίας, θυσιάζοντες τὴν ἀκεραιότητα τῆς πα-

τρίδος των, διεφώνησαν εἰς τὸ Μακεδονικὸν Ζήτημα καὶ διεγράφησαν ἀπὸ τὸ κόμμα.

Μεθωδευμένως γίνεταί λόγος περὶ Μακεδονίας εἰς τὸ Β.Ε. 2, δευτέρου ἀρνητικὸν σημεῖον, ὅπως παρατηρεῖ ὁ Νικολαΐδης: «Χωρῖα ἐπιλεγμένα πού προβάλλουν τὶς ξένες διεκδικήσεις. Κείμενα πού μὲ τὰ σημερινὰ δεδομένα ἢμποροῦν νὰ χρησιμεύσουν εἰς τὴν σκοπιανὴν προπαγάνδα...». Ἀλλὰ καὶ τὰ ἱστορούμενα εἰς τὸ Β.Ε. 3, «μᾶς προσανατολίζουν σταθερὰ πρὸς τὴν πολιτικὴν τῶν Βορείων γειτόνων μας διὰ τῆς ἀποφυγῆς ἐσκεμμένως τῆς χρήσεως τοῦ ὄρου ἑλληνικὴ Μακεδονία, ἐκτὸς ἀπὸ μίαν ἢ δύο περιπτώσεις εἰς κείμενα ἑλληνικά...». Εἰς τὸ δὲ Β.Ε. 4, σ. 32 ὁ χάρτης παρουσιάζει τὴν Ἑλλάδα «κολοβωμένη (χωρὶς Μακεδονίαν καὶ Θράκην)». Συνοψίζων ὁ Νικολαΐδης ἀδίστακτα πληροφορεῖ «ὅτι καὶ τὸ περιεχόμενον καὶ ἡ μέθοδος τῶν βιβλίων ἀπὸ ἑλληνικῆς σκοπιᾶς εἶναι ἀπαράδεκτα ὡς ἐπικίνδυνα».

Ὁ καθηγητὴς Νεώτερης καὶ Σύγχρονης Βαλκανικῆς Ἱστορίας εἰς τὸ Τμῆμα Ἱστορίας καὶ Ἀρχαιολογίας τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης **Σπυρίδων Σφέτας** προβαίνει εἰς πολλαπλῶς πειστικὲς παρατηρήσεις μὲ Ἀνακοίνωσιν, ἐπιγραφόμενην «Κριτικὴ προσέγγισις τοῦ ἐναλλακτικοῦ ἐκπαιδευτικοῦ ὕλικου διὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς Νεωτέρας Ἱστορίας τῆς Νοτιοανατολικῆς Εὐρώπης» (**Ἡ ἀποδόμησις τοῦ Ἐθνικοῦ Κράτους καὶ τῆς Ἱστορίας του**, Ἑταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν, Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη ἀρ. 53. Ἐπιστημονικὴ Ἡμερίδα, Θεσσαλονίκη, 29 Ἀπριλίου 2007, 49-57): «Ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ δευτέρου τόμου „Ἐθνη καὶ κράτη στὴ Νοτιοανατολικὴ Εὐρώπη,, τὰ ἔθνη καὶ κράτη θεωροῦνται ὡς παρωχημένα μορφώματα καὶ τὰ ἔθνη, τὰ ὁποῖα ὑποτίθεται ὅτι δημι-

ουργούνται τεχνητὰ ἀπὸ τοὺς διανοουμένους ἐντὸς τοῦ πλασίου τῶν ἐθνικῶν κρατῶν, δὲν εἶναι ἱστορικὲς ὀντότητες. Ἔτσι, ἀπονευρώνεται πλήρως ἡ ἐθνικὴ ἰδεολογία καὶ ἰσοπεδώνονται τὰ ἱστορικὰ ἔθνη (Ἕλληνες, Σέρβοι, Βούλγαροι) μὲ τὰ νέα πολιτικὰ ἔθνη τοῦ 20οῦ αἰ. Ἡ κατάρα τοῦ ἐθνικισμοῦ θεωρεῖται ἡ αἰτία τῶν συνεχῶν διενέξεων εἰς τὰ Βαλκάνια καὶ ἡ ἀπομυθοποιήσις τοῦ ἔθνους ἢ ἐγγύησις τῆς συμφιλίωσεως καὶ τῆς εἰρηρικῆς συνυπάρξεως τῶν βαλκανικῶν κρατῶν ἐντὸς τῆς Ἡνωμένης Εὐρώπης. Ἄν οἱ ἀφορισμοὶ αὐτοὶ ὑποκρύπτουν τίς πολιτικὲς ἐπιδιώξεις ὠρισμένων κύκλων διὰ τὸ μέλλον τῶν Βαλκανίων, **ὁ ἱστορικὸς ὀφείλει νὰ ἀντιδράσῃ...**» (ἢ ὑπογράμμισις Α.Γ.Λ.)

Εὐσχήμως ἐπίσης ἐνίσταται: «Ἡ ἐγκατάστασις εἰς τὴν Θεσσαλονίκην τῶν ἐκδιωχθέντων Ἑβραίων ἀπὸ τὴν Ἰσπανίαν δὲν ἐστεροῦσε τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ ἱστορικὰ δίκαια εἰς μίαν πόλιν, τὴν ὁποίαν Ἕλληνες εἶχον οἰκοδομήσει, εἰς μίαν πόλιν, ἢ ὁποία ἦτο ἡ δευτέρα πόλις τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, εἰς μίαν πόλιν, ἢ ὁποία οὐδέποτε περιήλθεν ὑπὸ σλαβικὴν κυριαρχίαν...». Ὑψηλὸν χρέος τοῦ ἱστορικοῦ ὑποδηλώνουν καὶ τὰ ἀκόλουθα: «Εἶναι πρόδηλον ὅτι ἡ θετικῶς γενικὰ εἰκὼν ποὺ προβάλλεται διὰ τὴν ὀθωμανικὴν αὐτοκρατορίαν, ὅτι δηλαδὴ δὲν ἦτο ἡ βασικὴ αἰτία τῆς ὀπισθοδρομήσεως τῶν Βαλκανίων, συνδέεται ἀμέσως μὲ τὴν εὐρωπαϊκὴν προοπτικὴν τῆς συγχρόνου Τουρκίας. Εὐλόγα ἐνεργοποιεῖται εἰς τὸν ἀπλὸν ἀναγνώστην τὸ σύνδρομον τῆς συνωμοσίας: μήπως μὲ τὴν προεξόφλησιν τοῦ θανάτου τῶν ἐθνικῶν κρατῶν καὶ μὲ μίαν ἐπιστροφὴν τῆς Τουρκίας εἰς τὰ Βαλκάνια μέσῳ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως, ἢ ὁποία ὡς πολιτικὴ ὀντότης δὲν ἔχει τὴν ἀπαραίτητον ἐσωτερικὴν συνοχὴν καὶ τὴν βαρῦτητα εἰς τὴν

διεθνῆ σκηνήν, καλλιεργεῖται ἐν εἶδος νεοοθωμανισμοῦ, μήπως ἢ θετική συνολικῶς ἀποτίμησις τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας, ἢ ἀναφορὰ εἰς τὴν συμβίωσιν τῶν βαλκανικῶν λαῶν, εἰς τὴν ἐνότητα τοῦ χώρου ποῦ ἀποκατέστησε ἢ *Rax Ottomana*, προοιωνίζονται τὰ συμβησόμενα;» Ἐπιπροσθέτως ἐπιμένει: «Τὸ βασικὸν ζήτημα, τὸ ὁποῖον θὰ ἔπρεπε νὰ θέσῃ ὁ πρῶτος τόμος εἶναι κατὰ πόσον ἢ ὀθωμανικὴ αὐτοκρατορία συνιστᾷ συνέχειαν ἢ ρῆξιν μὲ τὸ παρελθὸν τῶν βαλκανικῶν λαῶν, πῶς τελικῶς οἱ ἴδιοι οἱ Βαλκάνιοι ἀντεμετώπισαν τοὺς Ὀθωμανοὺς. Δὲν ὑπάρχει καμία οὐσιαστικὴ ἀναφορὰ εἰς τοὺς ἱστορικοὺς τῆς Ἀλώσεως... ἢ ὀθωμανικὴ κατάκτησις ἀνέκοψε τίς πρόδρομες μορφές τοῦ "ἐθνικοῦ κράτους" (**Ἕλληνες ἐσμὲν τὸ γένος, ὡς ἢ τε φωνὴ καὶ ἡ πάτριος παιδεία μαρτυρεῖ**)...

...Ὅποιες καὶ νὰ ἦσαν οἱ προθέσεις τῶν συντακτῶν τῶν τόμων, ὅτι δηλαδὴ ἡ ἱστορία σήμερα πρέπει νὰ γράφεται χωρὶς τὰ στερεότυπα τοῦ παρελθόντος καὶ τὰ διαθλαστικὰ πρίσματα, ὅτι οἱ βαλκανικοὶ λαοὶ πρέπει νὰ ἀλληλογνωρισθοῦν, ἢ προσπάθειά των δὲν ὑπῆρξεν ἐπιτυχής...». Ἐν τέλει ὁ καθηγητὴς Σφέτας ἐρωτᾷ: «Διατὶ ἢ πρωτοβουλία αὐτὴ νὰ ἀνήκῃ εἰς διάφορα ἐξωτερικὰ κέντρα καὶ νὰ μὴ εἶναι μέριμνα τοῦ ἐθνικοῦ κράτους;».

Σχετικῶς μὲ τὰ λοιπὰ κράτη τῆς ΝΑ Εὐρώπης εἶναι διαπιστωμένον ὅτι καὶ μὲ κομμουνιστικὸν καθεστῶς, τὸ ὁποῖον διὰ ἐξωτερικὴν κατανάλωσιν διεκήρυσσε ἰδέες διεθνιστικῆς, εἰς τὴν σχολικὴν καὶ διδασκτέαν ὕλην ἢ ὄλην διατύπωσις ἦτο ἐθνικιστικὴ. Εἰς τὸ τετράτομον ἐναλλακτικὸν ὑλικὸν ἢ παρουσιάσις τοῦ ἑλληνικοῦ δυναμικοῦ μειονεκτεῖ εὐδιακρίτως καὶ ὄχι πάντοτε ἐξ αἰτίας ἀλλοτριῶν. Ἐνδεικτικῶς ἀναφέρεται ἡ ἀποξένωσις ἀπὸ τὸν Ἕλληνισμὸν διακεκριμένου λογίου, μάλιστα μὲ γραφίδα

έλληνικήν. Συγκεκριμένως πρόκειται διὰ τὸν **Ίώσηπον Μοισιόδακα**, τὸν ὁποῖον καὶ σήμερον Ρουμάνοι εἰδικοί κατατάσσουν εἰς τοὺς Ἑλληνας (Paula Scalcau, **Grecii din Romania**. Editura OMONIA. Bucuresti, 2005, 228, 229, 301. Idem, **Elenismul in Romania**. Editura OMONIA. Bucuresti, 2006, 95. Ἐπίσης Ἑλληνες εἰδικοί: Ἀθανάσιος Ε. Καραθανάσης, **Οἱ Ἑλληνες λόγιοι στὴ Βλαχία (1670-1714)**. Συμβολὴ εἰς τὴν μελέτην τῆς ἑλληνικῆς πνευματικῆς κινήσεως εἰς τὶς Παραδουνάβιες Ἡγεμονίες κατὰ τὴν προφαναριωτικὴν περίοδον. 194 Ἴδρυμα Μελετῶν Χερσονήσου τοῦ Αἴμου. Θεσσαλονίκη 1982. Idem, **Ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Τρανσυλβανίας**. Θεσσαλονίκη 2003 καὶ Elena Lazar, *Interferente literare Romano-elene*. Editura OMONIA. Bucuresti, 2007).

Ἐξ ἄλλου ἤδη τὸ 1989 εἰς τὸ τεῦχος 3 τῆς περιοδικῆς ἐκδόσεως τοῦ Ἰδρύματος Μελετῶν Χερσονήσου τοῦ Αἴμου **Βαλκανικὰ Σύμμεικτα**, σελ. 266-267, σημειώνονται: «Τὸ 1714 ὁ ἡγεμὼν τῆς Μολδαβίας Νικόλαος Μαυροκορδάτος ἴδρυσεν εἰς τὸ **Ίάσιον τὴν πριγκιπικὴν Ἀκαδημίαν**, ἓν εἶδος Πανεπιστημίου, ὅπου ἐδίδασκον σχεδὸν μόνον Ἑλληνες καὶ ἔσπούδαζον, ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς Ρουμάνους, καὶ Ἑλληνες φοιτηταί. Οὕτω εἰς τὸ Ἰάσιον, τὸ ὁποῖον μετὰ τὸ 1765 ἔγινε ἓν σπουδαῖον κέντρον τοῦ νεοελληνικοῦ διαφωτισμοῦ, εἰσάγεται ἡ γερμανικὴ φιλοσοφία τοῦ διαφωτισμοῦ (Christian Wolff, Friedrich Christian Baumeister). Ἀπὸ ἐδῶ ἐξεκίνησαν οἱ ἐπιδράσεις τῆς γερμανικῆς φιλοσοφίας εἰς τὴν ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν καὶ λογοτεχνίαν τοῦ διαφωτισμοῦ καὶ μετεφυτεύθησαν μέσῳ τῶν Ἑλλήνων διδασκάλων (π.χ. Νικολάου Τζερετζούλη, Νικολάου Βαρκώση, **Ίώσηπου Μοισιόδακα** κ.ἄ.) εἰς τὰ διάφορα ἑλληνικὰ πολιτισμικὰ κέντρα τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους».

Ὁ Ἰώσηπος Μοισιόδαξ δὲν εἶναι μοναδικὴ ἑλληνικὴ προσωπικότης εἰς τὶς Παραδουνάβιες Ἡγεμονίες, εἰς τὴν Ρουμανίαν τῶν ἡμερῶν μας. **Ὁ Ἑλληνισμὸς ἐμφανίζεται εἰς τὴν παραδουνάβιαν καὶ ὑπερδουνάβιαν χώραν διαχρονικῶς** καὶ ὄχι ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν διάρκειαν τῆς τουρκοκρατίας. Ἰχνηλατεῖται ἀπὸ τὴν ἀπωτάτην ἀρχαιότητα μὲ τὴν ἐκστρατείαν τῶν Ἀργοναυτῶν καὶ τὶς κρητομυκηναϊκὰς ναυτιλιακὰς ἐπιδόσεις, τὴν ἴδρυσιν ἑλληνικῶν ἀποικιῶν εἰς τὰ παράλια τοῦ Εὐξείνου Πόντου καὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Δουνάβεως, τὴν ἐγκατάστασιν ἑλληνικῶν ἐμπορείων εἰς τὶς ὄχθες τοῦ Δουνάβεως καὶ τῶν παραποτάμων του, ὥστε νὰ ὀνομάζεται καὶ “ἑλληνικός”, ὅπως ἐπίσης καὶ ἄλλοι μεγάλοι ποταμοί. Διὰ τὴν Ρουμανίαν πέραν τῶν ἀρχαιολογικῶν εὐρημάτων ἀφθονοῦν καὶ οἱ ἀναφορὰς τοῦ Ἡροδότου, θησαυρισμέναι ἤδη καὶ εἰς ρουμανικὸν εἰδικὸν λεξικόν. “Υπουργὸς Ἐξωτερικῶν” τῆς Γετοδακίας (ἀρχαίας Ρουμανίας) ἔχει διατελέσει Ἕλληνα, ὁ Ἀκορνίων. Ὡς διπλωμάτης διακρίνεται καὶ ὁ Ἀρισταγόρας, ὅταν ἡγέτης τῶν αὐτοχθόνων εἶναι ὁ Κότυς. Ἕλληνες συναντᾶ εἰς τὰ ρουμανικὰ παράλια ὁ ἐξόριστος Λατίνος ποιητὴς Ὀβίδιος, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ ἀξιόπιστον πηγὴν διὰ τοὺς αὐτόχθονας. Ἡ Δακία κατακλύζεται ἀπὸ Ἕλληνας τῆς ἐγγύς Ἀνατολῆς, Μικρασιάτες, Κυπρίους, Κρητικούς, Ἑλλαδίτες. Μεταξὺ αὐτῶν διαπρέπουν ἰδιαίτερος ὁ μηχανικός-ἀρχιτέκτων Ἀπολλόδωρος, εἰς τὸν ὁποῖον ὀφείλεται ἡ κατασκευὴ τῆς γεφύρας Drobeta τοῦ Δουνάβεως καὶ πολλῶν καλλιτεχνικῶν ἀριστουργημάτων, πού γνωρίζουν ξένοι λαοί, ἀλλ’ ἀγνοοῦν οἱ ...ΝεοἝλληνες! Ἐξ ἴσου διαπρεπὴς ἀνεδείχθη καὶ ὁ προσωπικὸς θεράπων ἰατρός τοῦ αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ καὶ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἐκστρατευτικοῦ ρωμαϊκοῦ σώματος Κρί-

των, ὁ ὁποῖος ἐπεδόθη καὶ εἰς τὴν μελέτην τῆς γετοδικῆς χλωρίδος μὲ φαρμακευτικὸν σκοπὸν, καθὼς καὶ εἰς τὴν συγγραφὴν τῆς ἱστορίας τῆς νεορωμαϊκῆς ἐπαρχίας μὲ τίτλον **Γετικά**, εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλώσσαν, ἄν καὶ ἦτο γνώστης καὶ χρήστης τῆς λατινικῆς ὡς Ρωμαῖος πολίτης, ὅπως πιστοποιεῖται καὶ ἀπὸ τὸ πλῆρες ρωμαϊκὸν ὄνομά του **Titus Stabilius Crito**, ἀπολύτως πειστικὸν παράδειγμα αὐτοῦ πού σήμερα ἀποκαλεῖται **Ἑλληνόβλαχος!**

Ἕλληνες δὲν ἀπουσιάζουν οὔτε κατὰ τοὺς σκοτεινοὺς χρόνους τῶν καθόδων καὶ ἐγκαταστάσεων μεταναστευτικῶν λαῶν, π.χ. Γότθων, τοὺς ὁποῖους καὶ ἐκχριστιανίζουν. **Ἦδη εἶναι διαπιστωμένη ἡ διάδοσις τοῦ Εὐαγγελίου ἀπὸ τὸν Καππαδόκην Ἑλληνα Γούφιλα ἢ Οὐλφιλα, δημιουργὸν τῆς "Γοτθικῆς Γραφῆς".**

Εἰς τὴν ἀνάστατην αὐτὴν περιοχὴν συνεχίζουσιν τὶς ἀποδημίαι καὶ Ἕλληνες ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν χερσόνησον, ἀπὸ τὸν **Ἡπειροθεσσαλικὸν** χῶρον τῶν **Αἰθίκων**, μεταξὺ τῶν ὁποίων τὴν αἰωνιότητα κατακτᾷ εἰς φιλόσοφος, ὁ **Αἰθικός Ἰστρικός**, εἰς τὸν ὁποῖον ἀποδίδεται ἡ δημιουργία ἑνὸς **Ἀλφαβήτου** καὶ μιᾶς **Κοσμογραφίας**.

Ἡ ἀνατολικὴ ρωμαϊκὴ αὐτοκρατορία μεριμνᾷ καὶ διὰ τοὺς διάσπαρτους εἰς τὰ Παραδουνάβια Ἕλληνας ἢ πλέον ὀρθότερον Ρωμαῖους, οἱ ὁποῖοι κατέληξαν **Ρωμιοί**, καθὼς καὶ διὰ τοὺς ἐκρωμαϊσμένους **Δάκες**, **Γέτες** κ.ἄ. Σωστικοὶ παράγοντες τοῦ Ρωμαϊσμοῦ καὶ ὑπέρμαχοι πολιτισμοῦ κατὰ τὴν περίοδον τῶν φοβερῶν ἀναστατώσεων ἀποβαίνουν ὁ **"ρωμαϊκός"**, **Βυζαντινὸς** στόλος τοῦ **Δουνάβεως** καὶ τὰ παραδουνάβια ὀχυρὰ τῶν **Βυζαντινῶν**.

Οἱ Ἕλληνες παρομοίως δροῦν καὶ πρὸς τοὺς **Σλάβους**, τῶν ὁποίων μετριάξουσιν τὴν ἐπιθετικότητα κατὰ τῶν

πληθυσμῶν τῆς **Γετοδακίας (Ρουμανίας)**, ὅπου ἀρχίζει καὶ ἡ διαμόρφωσις καὶ ἡ χρῆσις τῆς σλαβωνικῆς. Εἰς τοὺς δὲ Γετοδάκες, ἐκρωμαϊσμένους ἀλλὰ σχεδὸν περιμετρικῶς ἐγκλωβισμένους ἀπὸ Σλάβους καὶ ἄλλους, ἡ Κωνσταντινούπολις, ἡ πρωτεύουσα τῆς Ρωμανίας, ἐφ' ὅσον ἐπικαλοῦνται τὴν ρωμανικότητά τους δὲν ἀδιαφορεῖ. Ὑστερον, πρὸ καὶ μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, οἱ Ἕλληνες τῶν Παραδουναβίων Ἡγεμονιῶν ἀποτελοῦν καὶ ὑψηλοτέραν ἀποστολὴν ὡς ἡγεμόνες καὶ ποικιλώνυμοι ἀξιοματοῦχοι ἢ ἀρχηγοὶ πρώτης ἀντιστάσεως κατὰ τοῦ τουρκικοῦ ἐπεκτατισμοῦ.

Πραγματικῶς ἐκπλήσσουν ὅσα χρεώνονται εἰς τοὺς Ἡπειρώτες Βασίλειον Λοῦπον καὶ Μιχαῆλ τὸν Γενναῖον. Ἐξ ἴσου ἐκπληκτικῶς ἀπηχεῖ ἡ συμβολὴ τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν διάσωσιν τῆς Ὀρθοδοξίας εἰς τὸν χῶρον τῆς σημερινῆς Ρουμανίας, συνάμα δὲ εἰς τὴν κάθαρσιν τῆς δημῶδους ρωμανικῆς γλώσσας τοῦ πληθυσμοῦ, τῶν λαϊκῶν στρωμάτων, καθὼς καὶ εἰς τὴν ἀνάδυσιν καὶ χρῆσιν τῆς ἀντὶ τῆς σλαβωνικῆς, χάριν εἰς τὸν ἐμπνευσμένον συμπατριώτην τοῦ Κοραῆ διάκονον Κορέσην, ὁ ὁποῖος τοὺς ἐχάρισε καὶ ὡς ἐθνικὸν ὄνομα τὸ σημασιολογικῶς ἀλλοιωμένον **Ρωμάνος**, πού εἶχε καταστήσει μὲ **τὴν σημασίαν "δοῦλος"**. Ὁ δὲ **πρῶτος ἱστορικὸς τῆς Ρουμανίας, καταγόμενος ἀπὸ τὸ Πήλιον τῆς Θεσσαλικῆς Μαγνησίας, Δανιὴλ Φιλιππίδης**, κατὰ τὴν ὁμολογίαν καὶ συγχρόνου μας διακεκριμένου Ρωμάνου ἱστορικοῦ, τοῦ E. Stanescu, καθιέρωσε τὸ ἐθνωνύμιον **Ρουμανία** ἀνύπαρκτον εἰς τὴν Δακίαν, δοθέντος ὅτι ἡ γένεσις του χρονολογεῖται μετὰ τὴν ἐγκατάλειψιν τῆς ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους, ἀκριβέστερον δὲ ἀπὸ τὸν Αὐρηλιανόν, 271 μ.Χ.

Προφανέστερον, συγγενῆς τοῦ πρώτου ἱστορικοῦ τῆς

Ρουμανίας ὁ ὁμώνυμος Φιλιππίδης Ἀλέξανδρος, καθηγητῆς Πανεπιστημίου καὶ τακτικὸν μέλος τῆς Ρουμανικῆς Ἀκαδημίας, θεμελιωτῆς τῆς Γλωσσολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἰασίου, μύστης τῶν ἱστορικῶν πηγῶν τεκμηριώνει τὴν ἐντατικὴν διαδικασίαν ἀναρωμανισμοῦ ἀπὸ τὸν 7ον αἰῶνα τῶν πρὸς βορρᾶν τοῦ Δουνάβεως ἐδαφῶν μὲ ἀνοδὸν ρωμανικῶν πληθυσμῶν κατωδουναβικῶν, βαλκανικῶν, εἰς δίτομον ὀγκώδη συγγραφὴν (Ἰάσιον, 1923-1927, τ. Α' σελ. 889 καὶ τ. Β' σελ. 829) διὰ τὴν καταγωγὴν τοῦ ρουμανικοῦ λαοῦ καὶ τῆς γλώσσης του (**Enciclopedia istoriografiei romanesti**, Bucuresti, 1978, 263), ἐπιστημονικὸν ἐπίτευγμα ἀποδεκτὸν τόσον ἀπὸ Ρουμάνους ἐπιστήμονες (T. Papahagi, N. Roman, A. Sacerdroteance, I. Siadbei, Ch. Cotosman, C. Daicoviciu- H. Daicoviciu) κ.ἄ. ὅσον καὶ ἄλλων χωρῶν, π.χ. E. Bourciez καὶ P. Garde. **Ὁ δὲ Οὐγγρος K. Kadlek κάμνει λόγον διὰ μετανάστευσιν Ρωμάνων (Βλάχων) ἀπὸ Θεσσαλίαν!**

Παρὰ τὶς πολὺτιμες ἐπιστημονικὲς περγαμηνῆς καὶ τὸ ἐθνικὸν ἐνδιαφέρον, τὸ ὁποῖον παρουσιάζει τὸ ἔγκριτον σύγγραμμα διὰ τὴν Ἑλλάδα, ἰδίως μετὰ τὴν ἐπινόησιν, ὅπως ἀποκαλύπτει ρουμανικὴ ἐπιστημονικὴ καὶ πολιτικὴ προσωπικότης, ὁ Mihail Kogalniceanu, ἀπὸ τὴν ρουμανικὴν πλευρᾶν τῶν "Μακεδο-Ρουμάνων", ὁ ὁμογενὴς Ἀλέξανδρος Φιλιππίδης, πανεπιστημιακὸς καὶ ἀκαδημαϊκός, μένει ἀφαντος εἰς τὰ ἀζήτητα, ἀγνοεῖται δὲ καὶ εἰς τὸν γενέθλιον τόπον του, τῶν προγόνων του, ὅπου "Θριαμβεῦει" ὁ δήμαρχος Βόλου Ν. Γεωργιάδης μὲ συγγραφὴν του, ἣ ὁποία διατηρεῖται ἀκόμη ὡσὰν „δεκανίκι,, τῆς ρουμανικῆς προπαγάνδας.

Θλίψιν καὶ ὀδύνην προκαλεῖ ἡ ἀγνόησις καὶ ἄλλης πανευρωπαϊκοῦ ἐνδιαφέροντος συμβολῆς τοῦ προγενεστερῶς ἐγκατεστημένου εἰς τὴν Ρουμανίαν ὁμογενοῦς

Νικολάου Σπαθάρη- Milescu, ὁ ὁποῖος ἐπέφερε τὴν ἀνάσχεσιν τῆς ἐξαπλώσεως τοῦ ἰσλαμικοῦ εἰς τὴν Εὐρώπην πρὸ τῶν πυλῶν τῆς Βιέννης (1683) καὶ τὴν πλατυτέραν ἀφύπνισιν τῆς Εὐρώπης διὰ τὸν ἰσλαμικὸν κίνδυνον. Εἰς τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν καὶ ρουμανικὴν ἐθνικὴν ἀναγέννησιν ἀναγνωρίζεται πλέον ἀπὸ τοὺς Ρουμάνους ἐπιστήμονες, ὡς ἐξαιρετικὴ καὶ ἡ συμβολὴ τῶν τόσοσιν κακολογημένων Φαναριωτῶν μὲ τίμημα πολλὰς φορὰς τὴν ἴδιαν τὴν ζώην των, ὅπως ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὴν ἀπώλειαν εἴκοσι τεσσάρων Ἑλλήνων ἡγεμόνων, μεγάλων δειρμηνέων, λογοθετῶν καὶ παντοίων ἀξιωματοῦχων, οἱ ὁποῖοι ἐκρεμάσθησαν ἢ ἐκαρατομήθησαν εἰς διάστημα μόλις 62 ἐτῶν.

Ἡ ὑπαρξίς Ἑλλήνων εἰς τὴν Ρουμανίαν δὲν διακόπτεται. Ἐμφανεστέρα ὅπωςδὴποτε καὶ πολυμορφότερα γίγνεται καὶ κατὰ τὴν μεταφαναριωτικὴν περίοδον εἰς τὴν πολιτικὴν, εἰς τὶς ἐπιστῆμες, εἰς τὰ γράμματα, εἰς τὶς τέχνες, εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν, εἰς τὸ ἐμπόριον, εἰς τὴν οἰκονομίαν, εἰς τὴν ναυτιλίαν, κατ' ἔξοχὴν ποταμοπλοΐαν, εἰς τὴν βιοτεχνίαν, εἰς τὴν διπλωματίαν. Εἰς τὸν εὐρύτερον ρουμανικὸν χῶρον κατὰ τοὺς 19ον-20ον αἰῶνας ἀδιάψευστοι μάρτυρες λογίζονται **οἱ Ἑλληνικὲς Κοινότητες, Ἐκκλησίαι, Συντεχνίαι, Ἐπιχειρήσεις-Ἐργοστάσια, Τυπογραφεῖα, Ἐφημερίδες...** Μία προσωπικὴ πιστοποίησις ἑλληνικῆς καταστάσεως εἰς τὰ βορειότερα τῆς ΝΑ Εὐρώπης κατὰ τὶς ἀρχὰς τοῦ 20ου αἰῶνος ἀφηγεῖται μὲ πρόδηλον συγκίνησιν ὁ καλλίτερον ἀπ' ὅλους ἐνημερωμένος σχετικῶς Ἀντώνιος Θ. Σπηλιωτόπουλος: «Ἀπὸ τῆς Βιέννης ἕως τὴν Βούδαν καὶ τὴν Πέστην, ἀπὸ Βουκουρεστίου, Ἰασίου καὶ Γαλατσίου μέχρι Βελιγραδίου καὶ ἀπὸ Βελιγραδίου μέχρι Σουλινῶν τῆς Βουλγαρίας δὲν συνητησαμεν εἰ μὴ Ἑλληνας, Ἑλληνας, Ἑλληνας! Ὁ Ἑλληνας

Ἱερεὺς, τὸ Ἑλληνικὸν Σχολεῖον, ὁ Ἑλλην Διδάσκαλος, τὸ Ἑλληνικὸν Φιλανθρωπικὸν Ἰδρυμα, ἡ Ἑλληνικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ὁ Ἑλλην ἰατρός, ὁ Ἑλλην μεγαλέμπορος, ὁ Ἑλλην τραπεζίτης, μᾶς ὑπεδέχοντο παντοῦ, **πόσον μεγάλη εἶναι εἰς τὴν πραγματικότητα ἡ Ἑλλάς!** Τὸ Ἑλληνικὸν στοιχεῖον κυριολεκτικῶς εἶναι ἐκχυλίζον εἰς τὰς ὡς ἄνω χώρας». (Αντ. Ἐπ. Σπηλιωτοπούλου, **Αἱ ὑπηρεσίαι πρὸς τὴν πατρίδα τῆς οἰκογενείας Σπηλιωτοπούλου**, Ἀθῆναι 1997,28).

Ὡστόσο οἱ ὑπηρεσίαι τοῦ Ἑλληνισμοῦ δὲν περιορίζονται εἰς τοὺς Ρουμάνους. Μὲ τὴν ἴδιαν διάθεσιν καὶ γενναιοδωρίαν διέθεταν οἱ Ἕλληνες, οἱ ὅποιοι ἤσκουν ὅποιανδήποτε ἐξουσίαν ἢ διετέλουν ἀπόδημοι, πρὸς ὅλους τοὺς λαοὺς, ὄχι μόνον τῆς ΝΑ Εὐρώπης, ἀλλὰ καὶ τῆς σύνολης, ὅπως μὲ παρρησίαν καὶ σαφήνειαν διδάσκει, ὅσα προσεφέρθησαν πρὸς τοὺς Σλάβους ὁ διάσημος Τσέχος καθηγητῆς τῶν Πανεπιστημίων Πράγας καὶ Χάρβαρντ Frantisek Dvornik, τοῦ ὁποίου τὰ διδάγματα ἀναμεταδίδει ὁ ὁμόλογός του καὶ ὁμογενῆς μας καθηγητῆς Π.Π. Χαράνης κατὰ τὴν ἀναγόρευσίν του "εἰς ἐπίτιμον διδάκτορα τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης". **Ὡμότερον δὲ καὶ εἰλικρινέστερον παραδέχεται ὁ Βούλγαρος καθηγητῆς Alex Balabanoff - εἰς μετάφρασιν Νικ. Ἀνδριώτη-ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ἡ Βουλγαρία «χρωστᾶ εἰς αὐτὴν τὴν γειτονιά. Ἀκόμη καὶ τὴν πνοὴ τῆς ἐλευθερίας... »!**

Ὡς πρὸς τὴν γειτονικὴν **Σκυπρίαν, Ἀλβανίαν**, ὑφίστανται καὶ ὀλοζώντανες ἑλληνικὲς προσφορές. Ὁ ἀρχικῶς Πρόεδρος Δημοκρατίας καὶ σήμερον Πρωθυπουργὸς Μπερίσσα ἔχει ἑλληνικὲς διαρκείας σχεδὸν δύο αἰῶνων καταβολές, οἱ ὅποιες πρωτοεῖδαν τὸ φῶς δημοσιότητος (**Νέα Ἑστία**- Αἰφιέρωμα εἰς τοὺς λαοὺς τῆς Χερ-

σονήσου τοῦ Αἷμου-Χριστούγεννα 1994, 84α), ὅταν ἐπεχειρεῖ παρεμπόδισιν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου εἰς τὴν ἄσκησιν τῶν καθηκόντων του, εἰς τὴν δὲ " Δίκη τῶν Πέντε" (Κ. Κυριακοῦ, **Ἐλεύθερος-Φυλακισμένος**, Ἀθῆναι 1997, 13) ἐσκηνοθετήθη καὶ κατηγορία «διὰ τὸν ἐξελληνισμόν τῆς νοτίου Ἀλβανίας», τῆς ὁποίας πράγματι τὸν ἑλληνικὸν χαρακτήρα, τὴν ἑλληνικότητα εἶχε ὁμολογήσει ὁ ἀκραιφνέστερος Σκοπιτάρως τοῦ μεσοπολέμου Basri=bey, τ. βουλευτῆς εἰς τὸ Ὄθωμανικὸν Κοινοβούλιον, πρόεδρος τῆς δευτέρας ἐθνικῆς ἀλβανικῆς κυβερνήσεως καὶ ἀναπληρωτῆς ἀρχηγὸς τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας (1915-1916), κρατούμενος τῶν Αὐστρο-οὐγγρικῶν στρατιωτικῶν φυλακῶν (1916-1918), τίτλοι παρατιθέμενοι εἰς τὸ ἐξώφυλλον γαλλογλώσσου δημοσιεύματός του [μὲ κωδικὸν ἀριθμὸν Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης Γαλλίας: 40 J 719 (48)], τὸ ὁποῖον ἐπιγράφεται: **Ἡ Ἀνατολὴ ἀποβαλκανοποιημένη καὶ ἡ Ἀλβανία. Αἰτία τῶν τελευταίων Πολέμων καὶ μέλλουσα Εἰρήνη**, ἄ.τ.χ., 5, ὅπου παρέχονται καὶ οἱ ἐπόμενες πληροφορίες:

«Μὲ τὸν ἀρχέγονον μικρὸν λαὸν τῆς, διηρημένον εἰς τρεῖς μεγάλες θρησκείες, ἡ Ἀλβανία ἕως τώρα στερεῖται ἐθνικῆς συνειδήσεως. Κάθε κίνημά της ἐθνικὸν εἶναι ἐπιπλαστον, εἰσαγόμενον ἀπὸ τὸ ἐξωτερικόν, πρὸ πάντων ἀπὸ τῆ Βιέννης». (Βλ. καὶ Jean Claud Faveyrial, **Histoire de l'Albanie**. Edition etablie et presentee par Robert Elsie. Dukagjini, Peja 2001. XVIII + 426pp., καὶ Μιχαήλ Γ. Τρίτου, **Τὸ Τάγμα τῶν Λαζαριστῶν καὶ ἡ Ρουμανικὴ Προπαγάνδα**. Ἐκδοτικὸς Οἶκος Κυρομάνος, Θεσσαλονίκη 2004, 12, 16 σημ. 19, 20 σημ. 30,31 κέ.). Μὲ ἀληθινὴν ἀνωτερότητα καὶ πηγαίαν εὐσυνειδησίαν προσθέτει καὶ τὴν ἐπόμενὴν πληροφορίαν ὁ Basri=bey: «Ἀναγνωρίζομε τὸν ἑλληνικὸν χαρακτήρα τῆς νότιας Ἀλβανίας, ὅπου τὸ ὑπε-

ραιωνόβιον πολιτισμικὸν ἔργον τῶν σχολῶν της κυριαρχεῖ ἠθικὰ καὶ ἔθνικα».

Τοῦ Favayrial τὸ ἀσυγκράτητον μίσος κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ εἶχε ἐπισημάνει καὶ ὁ G. Weigand [**Οἱ Ἀρωμοῦνοι (Βλάχοι)**, Α' 283]: «Μεῖ ἰδιαίτεραν ἐμπάθειαν ὠμιλοῦσε γιὰ τοὺς "maudits Grecs" (κατηραμένους Ἕλληνες), πού οἱ Λαζαριστές εἶναι οἱ ἀδιόρθωτοι ἀντίπαλοί των, ὅσον καὶ νὰ "ξετρελαίνεται" ὁ γαλλικὸς λαὸς γιὰ τὴν Ἑλλάδα». Ἡ δημοσιοποίησις συνιστᾷ διάβημα δηλωτικὸν διαπιστώσεως μισελληνισμοῦ πέραν τῆς ὁποιασδήποτε προσχεδιασμένης καὶ πληρωμένης πολεμικῆς, τὴν ὁποίαν καὶ ὁ ἴδιος εἶχε δοκιμάσει ἀσκήσει μισθοδοτούμενος ἀπὸ ρουμανικὰς κυβερνήσεις (Αχ. Λαζάρου, Ὁ G. Weigand καὶ ὁ Th. Kahl ὡς προπαγανδιστές, **Τὸ Πάπιγκο**, 77, 2007, 19-22, καὶ **Ἡ Πρόοδος** (Σερρών), 30.12.2006-4.1.2007).

Τὴν ὁμολογίαν τοῦ Bastri= bey ὑπερθεματίζει ὁ Ἰταλὸς δημοσιογράφος Antonio Canini (**La Questione dell' Epiro**, Roma 1879,8), πολὺ ἐνωρίτερον καὶ διὰ τὰ βορειότερα τῆς Βορείου Ἡπείρου: «Αὐτὴ ἡ ὑπεροχὴ τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου δὲν ὀφείλεται εἰς τὴν δύναμιν: εἶναι ἓν φυσικὸν ἐπακόλουθον τῆς φυλετικῆς καὶ πολιτιστικῆς ἀνωτερότητος, ἡ ὁποία ἀκόμη καὶ κατὰ τὶς δυσχερέστερας διὰ τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος περιόδους δὲν εἶχε παύσεις». Ἐπιπροσθέτως οὔτε εἰς μεταγενέστερον δημοσίευσμά του (**Lettere al giornale "L' andriatico" sulla questione balcanica con una appendice sull' Epiro e sull' Albania**. II Editione. Venezia , 1886) διακρίνει φυλετικῶς τοὺς Βλάχους, τοὺς ὁποίους ὁ Victor Berard (**Τουρκία καὶ Ἑλληνισμός**, 102-103) μετὰ τὰ εἰδικὰ ἔθνολογικὰ ἐνδιαφέροντά του, μίαν σχεδὸν δεκαετίαν βραδύτερον, ἀναφέρει, ἀλλὰ ταυτοχρόνως καὶ σκιαγραφεῖ ὡς Ἕλληνες. Δικαιολογημένα αἰφνιδιάζεται ὁ Rene Puaux (**Δυστυχησμένη Βόρειος**

Ἡπειρος, 160-161) διαπιστώνων συμπτωματικῶς τὴν κουτσοπλαβικὴν καταγωγὴν τοῦ συνοδοῦ του, ἀγωγιάτου Κώστα ἀπὸ τὸ Μέτσοβον. Διατυμπανίζει δὲ τὸ δυσδιάκριτον. Δεύτερος Ἰταλός, ὁ Luciano Magrini, σύγχρονος τοῦ Ρυαυκ, δὲν γράφει διὰ διαφορετικὸν λαόν, Βλάχους, παρὰ μόνον διὰ Ἡπειρώτες Ἕλληνες, τῶν ὁποίων μέρος εἶναι καὶ οἱ Βλάχοι, ὅπως μὲ βεβαιότητα ἀποδεικνύεται διεπιστημονικῶς, ἰδίως δὲ μὲ βάσιν τὰ δομικὰ δεδομένα τοῦ ρωμανικοῦ ἰδιώματός των, τὰ ὁποῖα καὶ μόνον των ἀρκοῦν νὰ μὴ θεωροῦνται Ρουμάνοι μῆτε νὰ ἀποκαλῶνται ἝΡουμανοβλάχοι"! Φυσικὰ "ἐξελληνισμένοι"!

Ἐν τούτοις αὐτὸ ἀπερισκέπτως διαδίδει καὶ εἰς τὰς ἡμέρας μας ὁ δημοσιογράφος Θόδωρος Καρζής, ἐμφαντικῶς καὶ ἀνθεντικῶς, χωρὶς στοιχειώδη δήλωσιν ἐνδεχομένων ἐνδεδειγμένων σπουδῶν, ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὸ WHO Ὕ WHO Δημοσιογράφων, Ἔκδοση Interad 1996 καὶ ἀπὸ τὸ πρόσφατον δημοσίευσμά του, Ἐκδοτικοῦ Ὄργανισμοῦ Λιβάνη, Ἀθήνα 2002, τὸ ὁποῖον ἡ Ἐφημερὶς Ἐλεύθερος Τύπος προσέφερεν εἰς τοὺς ἀναγνώστες, γιὰ ν' ἀποτελειωθοῦν μὲ τὰ δηλητηριώδη προπαγανδιστικὰ ἐδώδιμα. Ὁ δὲ ἀποτελειωμὸς ἐπέρχεται μᾶλλον ἀνεπιστήτως καὶ ἴσως ἀνωδύνως χάρις εἰς τὴν προφανῆ γλαφυρὰν γραφήν. Ἴδου δεῖγμα καὶ δῆγμα: «Διὰ ἓνα καὶ ἥμισυ αἰῶνα, πρώτη πόλις τῆς Βόρειας Ἡπειροῦ ὑπῆρξε ἡ Μοσχόπολις. Ἡ περίπτωσις τῆς Μοσχοπόλεως ἠμπορεῖ νὰ χαρακτηρισθῆ φαινόμενον, διότι ἡ τοποθεσία της κάθε ἄλλον παρὰ προσεφέρετο διὰ τὴν ἀπρόσμενη πολιτισμικὴν της ἀνθισιν. [...] Τὸ πῶς μία τέτοια ἀίτοφωλία μετεμορφώθη εἰς ἀκμαίαν καὶ σφριγηλὴν πολιτείαν 40-60.000 κατοίκων (μὲ τὸ δεύτερον ἀπὸ τὰ δύο τυπογραφεῖα τῆς Ὄθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας· μὲ μίαν σπουδαίαν ἑλληνικὴν ἀκαδημίαν· μὲ δημόσιαν βιβλιοθήκην· μὲ πο-

λυάριθμα σχολεῖα καὶ μορφωτικὰ ἰδρύματα· με πνευματικὴν καὶ καλλιτεχνικὴν ζωὴν· με ἐκρηκτικὴν ἐμπορικὴν καὶ βιομηχανικὴν κίνησιν· με πλοῦτον καὶ εὐμάρειαν)- αὐτὸ εἶναι κάτι ποῦ μία ἐπιφανειακὴ ἔρευνα θὰ τὸ συνήρτα, ἴσως, με τὸ "δαϊμόνιον τῆς φυλῆς". Ἀλλὰ ποιῶς φυλῆς; Οἱ Μοσχοπολίτες ἦσαν ὅλοι Ρουμανοβλάχοι καὶ βλαχοφῶνοι! Αὐτῆ, λοιπόν, εἶναι μία ἀκόμη περίπτωσις, ἡ ὁποία ἀποδεικνύει ὅτι "καθαροί" λαοὶ δὲν ὑπάρχουν καὶ ὅτι τὴν ἐθνότητα δημιουργεῖ ἡ ἐθνικὴ συνείδησις τῶν ἀτόμων, τὰ ὁποῖα τὴν ἀπαρτίζουν, ἀσχέτως ἀπὸ φυλετικὴν προέλευσιν. Οἱ κάτοικοι τῆς Μοσχοπόλεως εἶχον βαθυτάτην ἑλληνικὴν συνείδησιν, μολονότι κατήγοντο ἀπὸ Ρουμάνους καὶ ὠμίλουν βλάχικα...» (σσ. 338-339).

Ἀλήθεια, ὁ Θόδωρος Καρζῆς, δὲν διαμένει εἰς τὴν Ἑλλάδα; Ἄν ναι, τότε δὲν ἤκουσε ἢ δὲν ἐδιάβασε ὅτι ἐξελατινίσθησαν καὶ Ἕλληνες τοῦ ἑλλαδικοῦ χώρου με πρώτους τοὺς Ἑπειρῶτες, τῶν ὁποίων ἡ λατινοφωνία προηγεῖται τῆς ὑποταγῆς των εἰς τοὺς Ρωμαίους καὶ ἦτο πρωτίστως ἐθελουσία; Διὰ βιοποριστικούς λόγους συμμετεῖχον εἰς τὰ βοηθητικὰ (auxilia) ρωμαϊκὰ στρατιωτικὰ τμήματα, ὅπως σημειώνουν οἱ S.I. Oost, N.G.L. Hammond, G Cheesman, P. Cabanes κ.ἄ. Ὁ δὲ Ἀκαδημαϊκὸς Ἀγαπητὸς Τσοπανάκης ὀρίζει ἐναρκτήριον ἔτος τὸ 239 π.Χ., ἐνῶ ὁ Cicerone Poghirc τὸ 229 π.Χ. Τοὺς λατινοφώνους-βλαχοφώνους τῆς Ἑπείρου, Μακεδονίας, Θεσσαλίας δέχονται ἑλληνικῆς καταγωγῆς καὶ ἄλλοι Ἕλληνες Πανεπιστημιακοί: Ἄντ. Δ. Κεραμόπουλλος, Στίλπων Κυριακίδης, Γεώργιος Κόλλιας, Ἄρης Πουλιανός..., ὁ δὲ Ἀπόστολος Βακαλόπουλος συγγράφει καὶ εἰδικὸν ἐπίτομον μελέτημα, εὐγλωττότατον καὶ ἐπιγραφικῶς: «Ὁ γλωσσικὸς ἐκλατινισμὸς τῶν κατοίκων τῆς Ἑπειρωτικῆς Ἑλλάδος».

Ἐξ ἄλλου τὴν ἑλληνικὴν καταγωγὴν τῶν βλαχοφώων τῆς Ἠπείρου ἐπιμαρτυροῦν πορίσματα σχετικὰ προσφάτου ἐρεῦνης Βουλγάρου ἀνθρωπολόγου, τὰ ὅποια ἐπιδοκιμάζει καὶ ὁ **Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Ἀνθρωπολογικῆς Ἑταιρείας καὶ καθηγητῆς τῆς Φυσικῆς Ἀνθρωπολογίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν Κ. Πίτσιος**: «Ἰδιαίτερος διὰ τοὺς Ἑλληνας Βλάχους, ἔχει παρατηρήσει ὅτι δὲν διαφέρουν ἀνθρωπολογικῶς ἀπὸ τοὺς γειτονικοὺς τῶν μὴ βλάχικους πληθυσμοὺς τοῦ Ἑλλαδικοῦ χώρου. Ἐπίσης συμφώνως μὲ τὰ συμπεράσματα τοῦ Βουλγάρου ἀνθρωπολόγου Peter Boen, μὲ τὰ ὅποια συμφωνοῦν καὶ οἱ προσωπικὲς παρατηρήσεις τοῦ συγγραφέως, εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Κεφαλόβρυσου Πωγωνίου, οἱ διαφορετικὲς ἐθνογραφικὲς ομάδες τῆς Ἠπείρου-Βλάχοι, Σαρακατσάνοι καὶ Ἠπειρωτῆς- χαρακτηρίζονται ἀπὸ κοινούς ἀνθρωπολογικοὺς τύπους καὶ τὴν ἴδια ἀνθρωπολογικὴν σύνθεσιν». (**Ἐξελικτικὴ Ἀνθρωπολογία. Πορίσματα καὶ βασικὲς ἔννοιες τῆς σύγχρονης ἀνθρωπολογικῆς ἔρευνας**. Ἀθήνα 2003, 526).

Ἐπίσης τὸν ἐκλατινισμόν Ἑλλήνων ἀναγνωρίζουν καὶ διαπρεπεῖς ἐπιστήμονες τῆς Ρουμανίας, π.χ. οἱ ἀκαδημαϊκοὶ Vasile Parvan, Dumitru Pippidi, Jon I. Russu, Radu Vulpe..., καθὼς καὶ ἐπιφανεῖς πανεπιστημιακοὶ, π.χ. A.D. Xenopol, T. Parahagi, C. Poghirc..., οἱ ὅποιοι καὶ τεκμηριῶνουν ἀδιασείστως διαχρονικὴν αὐτοχθονίαν τῶν βλαχοφώων εἰς τὰς περιοχάς, ὅπου διαρκεῖ ἡ ὑπαρξίς τῶν, ἀποδυναμώνοντες ἐντελῶς τὴν ἐξ ἀρχῆς σαθρὰν θεωρίαν περὶ καθόδου.

Ἀλλὰ ὁ Θόδωρος Καρζῆς ὑπεισέρχεται καὶ εἰς τὰ Σκυπιταρικά. Ἰσχυρίζεται δὲ ὅτι «τὸ ὄνομα Σκιπετάροι τὸ ἔλαβαν οἱ Ἀλβανοὶ εἰς τὰ νεώτερα ἔτη. Προέρχεται ἀπὸ τὴν ἀρχαίαν ἰλλυρικὴν λέξιν **shkype**, ποῦ σημαίνει

ἀετός, ἐνῶ ἡ σύνθετη Shkypetar ἤμπορεῖ ν' ἀποδοθῆ
“Υἱὸς τοῦ ἀετοῦ”». Ὅμως ἐτυμολογία, τὴν ὁποίαν ἔδωσε
ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Ἀντώνιος
Χατζῆς μὲ ἀναγωγὴν εἰς τὴν ἰταλικὴν λέξιν schiorpetto
καὶ ἐπεδοκιμάσθη μὲ διαδοχικὰ δημοσιεύματα τοῦ Βέλ-
γου ἀκαδημαϊκοῦ H. Gregoire, ὑπερεκεράσθη ἀπὸ ἐκεί-
νην τοῦ Κροάτου ἀκαδημαϊκοῦ Petar Skok, ὁ ὁποῖος
ἐτυμολόγησε «διὰ τοῦ scurpis (>ἀλβ. shkyp), πρωτεύουσης
τῆς Δαρδανίας, Σκόπια...». Κατὰ δὲ τὸν Βούλγαρον ἀκα-
δημαϊκὸν Vl. Georgiev ἤδη τὸν 2ον αἰ. π.Χ. οἱ Σκυπιτάροι
κατοικοῦν εἰς τὴν Δαρδανίαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν βαθμιαίως
μεταναστεύουν εἰς τὰ Ἄλβανα ἢ Ἄρβανα καὶ ἀποκτοῦν
πρόσθετον ἔθνικὸν ὄνομα (Αχ. Γ. Λαζάρου, **Ἄλβανοί,
Ἄρβανίτες-Βορειοηπειρώτες**. Ἀθῆναι 1992, ἀνάτ. σελ. 9-
10, σημ. 29, ἀπὸ περ. “Παρνασσός” ΛΔ' 1992).

Θὰ ἦτο διασκεδαστικὴ ἢ ἀκόλουθος ἀφελεστάτη δια-
τύπωσις τοῦ Θ. Καρζῆ: «Ὅλοι οἱ ἱστορικοὶ συμφωνοῦν ὅτι
ἡ καταγωγὴ τῶν Σουλιωτῶν ἦταν ἰλλυρικὴ-ἀλβανικὴ»!
Δὲν ἱκανοποιεῖται πλήρως, συνδέων τοὺς Ἄλβανούς μὲ
τοὺς Ἰλλυριοὺς καὶ πασχίζει νὰ συμπεριληφθοῦν καὶ οἱ
Σουλιῶτες! Στοιχειώδης λογικὴ ἢ δεοντολογία ἐπιβάλλει
ὄχι μόνον νὰ κατονομασθοῦν οἱ ἱστορικοὶ, ἀλλὰ καὶ νὰ
παρουσιασθοῦν καὶ μὲ αὐτούσια ἀποσπάσματα τῶν συγ-
γραφῶν τους. Διότι οἱ Σουλιῶτες δὲν ἀποτελοῦν τμῆμα
ὁποιοῦδήποτε λαοῦ, ἀλλὰ κατ' ἐξοχὴν ἑλληνικοῦ! Ἐπὶ
τέλους δὲν ἀπαιτεῖται σοφία διὰ τὴν κατανόησιν τῆς
ἐκκλήσεως τῶν Σουλιωτῶν: «Κρεμάσαμε τὰ ὄπλα μας εἰς
βράχους ὑψηλῶν καὶ ἀπόκρημνων βουνῶν, τὴν κορυφὴν
τῶν ὁποίων μόνον ὁ ἥλιος βλέπει. Ἐδῶ μένομε, σπάζου-
μεν πέτρες καὶ τρεφόμαστε μὲ ξηρὲς ρίζες ἄγονης γῆς,
ἔντρομοι στὴν ἰδέα τῆς σκλαβιάς. Σεβόμενοι τὸ γένος
μας καὶ τοὺς τάφους τῶν προγόνων μας θὰ προτιμή-

σουμε τὸ θάνατο...» (Θ. Β. Παπακωνσταντίνου, **Ἐκκλησίες τῶν Ἑλλήνων πρὸς τοὺς Ἡγεμόνες τῆς Δύσεως καὶ τῆς Ρωσίας**. Ἐκδόσεις Ὀλυμπος. Ἀθήνα 2002, 76). Γένος ἀλβανικὸν ἢ ἰλλυρικὸν σεβόμενοι; Ἀυτονόητα ἑλληνικὸν. Ὡς πρὸς δὲ τὴν ἰλλυρικὴν καταγωγὴν τῶν Σουλιωτῶν θὰ ὑπῆρχε περιθώριον συζητήσεως, ἂν ἴσχυε καὶ διὰ τοὺς Ἀλβανούς. Διότι τὴν ἀποκλείει καὶ ὁ μέγιστος τῶν συγχρόνων μας ἰλλυρολόγων I.I. Russu, *Bibliographia illyrica*, **Revue Roumaine d'Histoire (RRH)**, 19, 1980, 757: «...les Albanais (Shkipetari) n' ont rien herite de l' anthroponymie et meme de la toponymie des anciens Illyriens: ils n' ont rien de comun avec ceux -ci...». (Βλ. & Ἀχ. Γ. Λαζάρου, **Ἰλλυρολογία καὶ Βορειοηπειρωτικὸς Ἑλληνισμὸς**. Ἀθήνα 1988).

Ἐκτὸς τῶν “Ρουμάνων” Μοσχοπολιτῶν, τοὺς ὁποίους λησμονεῖ πρὸς στιγμήν, ὁ Θ. Καρζῆς διαπράττει μεγαλύτερον λάθος: «Ὅπως βλέπομε, εἰς τὰ 400 χρόνια τῆς ὀθωμανικῆς κυριαρχίας, οἱ κάτοικοι τῆς Ἡπείρου - Ἑλληνες, Ἀλβανοὶ καὶ Τοῦρκοι - ἔζησαν τὴν Pax Turca εἰς μίαν ἰδιόμορφον κατάστασιν ἀκηρύκτου πολέμου...». Κατὰ πρῶτον ἡ Pax δὲν λέγεται Turca, ἀλλὰ Ottomana, οἱ δὲ Τοῦρκοι ἦσαν ἀνύπαρκτοι, ὅπως συμφωνοῦν οἱ ἐγκριτότεροι τουρκολόγοι, μάλιστα καὶ οἱ φιλότουρκοι, ὅπως ὁ Ὀλλανδὸς B.J. Slot, ὁ ὁποῖος εἰς τὸν πρόλογον συγγράματός του, δύο τόμων, προειδοποιεῖ ὅτι ἡ πλειονότης τῶν “Τούρκων”, διὰ τοὺς ὁποίους γίνεταί λόγος, δὲν εἶναι καθόλου Τοῦρκοι μὲ σημασίαν φυλετικὴν, ἀλλὰ κατὰ τὸ μέγιστον μέρος Χριστιανοὶ προσηλυτισμένοι εἰς τὸ Ἰσλάμ. Τὸ ἴδιον ἐπισημαίνει ἐξ ἀρχῆς τῆς τουρκοκρατίας καὶ ὁ Ρουμάνος N. Beldiceanu. Ἀκριβῶς γράφει ὅτι «κατὰ τὰ μέσα τοῦ 15ου αἰῶνος ἡ λέξις “τουρκοσ” δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐρμηνεύεται μὲ ἐθνικὴν ἔννοιαν». Ἐνωρίτερον

ὁ Ἑλβετὸς Eugene Pittard ἐφίστα τὴν προσοχὴν, ὅταν γράφωμε "τοῦρκος", ὅτι ὑπ' αὐτὴν τὴν λέξιν εὐρίσκονται ἐντόπιοι βαλκανικοὶ πληθυσμοὶ ἐξισλαμισμένοι ἀπὸ ποικίλα αἷτια...».

Τὸ δημοσίευμα τοῦ Θ. Καρζῆ πάσχει βαρέως καὶ ἀπὸ πρωτοφανῆ πενία βιβλιογραφικὴν. Βεβαίως ἐπιχειρεῖται κάποια ἐπίδειξις χρήσεως καὶ ξένων συγγραφῶν, ἀλλὰ τόσον ἀδεξίως καὶ ἀδοκίμως, ὥστε νὰ ἐπαυξάνωνται τὰ σφάλματα. Δῆθεν γίνεταί προσφυγὴ εἰς τὰ φῶτα τῆς Mary Adelaide Walker μὲ παραπομπὰς εἰς τὸ ἀγγλικὸν πρωτότυπον, μολοντί τὸ ἔργον μετεφράσθη εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἐπιγραφόμενον: **Διὰ τῆς Μακεδονίας ὡς τὶς ἄλβανικὲς λίμνες** (Οχρίδας καὶ Μαλίκης) Ἔκδοσις «Μακεδονολατρικοῦ Ὁμίλου». Χορηγία Ἀλ. Καρύπη. Μετάφρ. Κ. Πύρζα. Ἐπιμέλ. ἐκδόσ. Σ. Λιάκου, Θεσσαλονίκη Ἰούλιος 1973, ὅπου ὁ ἐπιμελητὴς διορθώνει εὐστόχως τὴν Ἀγγλίδα συγγραφέα. Παρομοίως ὁ Θ. Καρζῆς ἀγνοεῖ καὶ τὴν ἑλληνικὴν μετάφρασιν τῆς συγγραφεῖς τοῦ Rene Riaux, ἢ ὅποια ἐπιγράφεται **δυστυχησμένη Βόρειος Ἥπειρος**, μὲ Εἰσαγωγὴν ἀπὸ σελ. 9-32, Σχόλια εἰς τὸ κείμενον τοῦ Γάλλου συγγραφέως καὶ Ἐπιλεγόμενα - Χρονικὸν τοῦ Βορειοηπειρωτικοῦ Ζητήματος ἀπὸ σελ. 211-246, Ἐκδόσεις Τροχαλία, ὅπου πλούσια ἑλληνικὴ καὶ ξένη βιβλιογραφία, συνακόλουθα δὲ ἀδιάσειστος τεκμηρίωσις τῶν καταγεγραφομένων ἀπόψεων.

Κανένα δὲν θὰ εἶχε ξενίσει διόλου ἐνδεχομένη δημοσία - δικαίωμά του- ἀποδοχὴ ἀπὸ τὸν Θόδωρον Καρζῆν τῶν διακηρύξεων τῶν συγχρόνων μας Ἀλβανῶν S. Pollo-A. Puto εἰς τὸ ἐξώφυλλον καὶ τῶν συνεργατῶν των Kristo Frasher-Skender Anamali εἰς τὸ ἐσώφυλλον συλλογικοῦ τόμου, πού ἐπιγράφεται **Ἱστορία τῆς Ἀλβανίας ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα μέχρι σήμερα**, μεταφρασμένη εἰς τὰς με-

γαλυτέρας εὐρωπαϊκὰς γλῶσσας, καθὼς καὶ εἰς τὴν ἑλληνικὴν, ὅπου χαρτογραφικῶς, σελ. 24, ἡ ἀρχαία Ἰλλυρία διαστέλλεται ἀναχρονιστικὰ σχεδὸν ἕως τὴν Ναύπακτον, ὅποτε δὲν ἀποκλείεται ἡ ἔνταξις εἰς τὰς ἀλβανικὰς διεκδικήσεις καὶ τοῦ...πρόσφατου Ἰδρύματος Μπότσαρη! Πάντως περισσότερον πιθανὸς φαίνεται ὁ ἐπηρεασμὸς τοῦ Θόδωρου Καρζῆ ἀπὸ τὸν συνονόματόν του Γερμανὸν γεωγράφον καὶ διερμηνέα Thede Kahl, ἐπισημασμένον ὡσὰν προκλητικὸν προπαγανδιστὴν (Στ. Α. Παπαγιάννης, **Βλάχοι καὶ βλαχόφωνοι Ἕλληνες**. Ἀθήνα 2003, 276, καὶ Αχ. Γ. Λαζάρου, «**Γερμανοὶ ξανάρχονται**» γιὰ τοὺς **Βλάχους**, Ἀθήνα 2002) καὶ ἀποδιαπεπομπευμένον ἀπὸ τὴν Πανελληνίαν Ὀμοσπονδίαν Πολιτιστικῶν Συλλόγων Βλάχων μὲ τὸν χαρακτηρισμὸν **persona non grata, ἀνεπιθύμητον πρόσωπον!** ("Ἡπειρωτικὸν Ἡμεολόγιον" Ἑταιρείας Ἡπειρωτικῶν Μελετῶν 2005, 306 κέ.). Ὁ Θ. Καρζῆς καθίσταται συνένοχος εἰς τὴν κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ προπαγάνδαν, τὴν ὁποίαν ἀσκει ὁ Θεοδωρὸς Κάλ, ἀλλὰ καὶ ὑπόλογος διὰ παραπλάνησιν τῶν ἀρμοδίων συμβούλων τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας Κάρουλου Παπούλια, ὁ ὁποῖος -ἀσφαλῶς ἀνενημέρωτος- προλογίζει **Ἡπειρωτικὰ Παραμύθια** τοῦ διδύμου Καρζῆ-Κάλ. Τὴν ἐπιτυχίαν του ὁ προπαγανδιστὴς Κάλ κορδακιζόμενος ἐγνωστοποίησε εἰς τὸν γράφοντα ἀνοητότατα γραπτῶς!

Ἐντελῶς ἐσφαλμένως ἀναζητεῖται Ἰλλυρία πρὸς τὴν Αἰτωλοακαρνανίαν. Βεβαίως ἐντοπίζεται πολὺ πέρα τῶν βορείων συνόρων τῆς Βορείου Ἡπείρου, ὅπως μὲ ἀκρίβειαν ἐπισημαίνεται ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους, Στράβωνα, μεσαιωνικοὺς-βυζαντινοὺς, Προκόπιον, συγχρόνους μας Ἀντ. Δ. Κεραμόπουλλον (**ΠΑΑ**, 28, 1953, 160), Φ. Πέτσαν (*Ἡπειρος*, 1, 1979, 53), Β. Ρορονίτς (**Les Illyriens et les Albanais**, Beograd 1988, 254). Τὸ 1898 εἰς τὴν Σκόρδαν (Σκού-

ταρι-Χρυσούπολιν) ἡ ἀρχαιολογικὴ σκαπάνη ἔφερεν εἰς τὸ φῶς ἐνεπίγραφον δακτυλίδι. Ἐπειδὴ ἡ εὐρύτερα περιοχὴ ἐθεωρεῖτο ἰλλυρικὴ παρὰ τὶς μεγάλες ἐρμηνευτικὰς δυσκολίας ἡ ἐπιγραφή ἐθεωρήθη ἰλλυρικὴ ἐξ ἀρχῆς καὶ διὰ διάστημα ἡμίσεος αἰῶνος. Ὅμως οἱ ἐλπίδες διὰ τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ ἰλλυρικοῦ κόσμου ἀπέβησαν φροῦδες. Διότι τὸ 1959 ἡ Βουλγάρα ἀρχαιολόγος Ljuba Ognepnova, ἡ ὁποία συνεχίζει νὰ μελετᾷ εἰς τὴν Σόφιαν, μετὰ πολλὰς καὶ προσεκτικὰς προσπάθειαις ἔφθασε εἰς τὴν ἀκριβῆ τεκμηρίωσιν τῆς ἑλληνικότητος τῆς ἐπιγραφῆς καὶ τῆς χρονολογήσεώς της, βου-7ου αἰ. μ. Χ. Ἡ δὲ διαπίστωσις της ἔχει καὶ ζωντανὸν μάρτυρα τῆς ἰδίας περιόδου, τὸν ἐπίσκοπον Σεβίλλης καὶ μετέπειτα ἀρχιεπίσκοπον Ἰσπανίας Ἰσιδώρον, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε περιώνυμος καὶ διὰ τὴν πολυπανεπιστημιακὴν κατάρτισιν καὶ πρὸ πάντων διὰ τὴν ἀποστολὴν του ἀπὸ τὸν Πάπα εἰς τὸ Ἰλλυρικὸν πρὸς ἐπιτόπιον διερεύνησιν καὶ ἐπιθυμητὴν ἐπίλυσιν τῆς ἐπ' αὐτοῦ διαφορᾶς Βατικανοῦ καὶ Βυζαντίου. Ἀποφαίνεται σαφέστατα ὅτι τὸ Ἰλλυρικὸν εἶναι Ἑλλάς καὶ πρώτη ἐπαρχία τῆς Ἑλλάδος ἢ Δαλματία! (Αἰκατερίνη Χριστοφιλοπούλου, **Βυζαντινὴ Ἱστορία**. Α' 324-610. Ἀθῆναι 1975, 321-322). Ἐπιμαρτυρία τῶν χρόνων μας δίδει ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Πάδοβας Lorenzo Braccesi μὲ τὸ εὐγλωττότατον ἐπιγραφόμενον σύγγραμά του **Grecita adriatica** (Bologna 1971, Β' ἔκδ. 1977), καθὼς καὶ μὲ νεώτερον εἰς συνεργασίαν τῆς Benedetta Rossignoli, **Hellenikos Kolpos, Supplemento a Grecita adriatica**, Roma 2001, ἀποκαλῶν τὴν Ἀδριατικὴν Ἑλληνικὸν Κόλπον!

Δημογραφικὴ καὶ γλωσσικὴ ἀπεικόνισις τῆς σύνολης χερσονήσου τοῦ Αἴμου, τῶν Βαλκανίων, ἡ ὁποία ἦτο ἰδιαιτέρα διοικητικὴ περιφέρεια τοῦ Βυζαντίου μὲ τὸ ὄνομα

“Ευρώπη”, φιλοτεχνεί ο διοικητής της και καθηγητής του Πανεπιστημίου Κωνσταντινουπόλεως Ιωάννης Λυδός (ΕΕΒΣ, ΝΑ', 2003, 333-347) εις σύγγραμμά του, επιγραφόμενον: **Περὶ τῶν ἀρχῶν τῆς Ρωμαίων πολιτείας** (261, 68), κατὰ τὸ ὅποιον τὸν βον αἰ. μ.Χ. οἱ Ἕλληνες ὑπερεῖχον δημογραφικῶς τῶν ἄλλων λαῶν, ἀλλὰ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ρωμαιοκρατίας διὰ πρακτικούς σκοποὺς εἶχον γίνεαι χρήστες τῆς λατινικῆς γλώσσης, δηλαδὴ λατινόφωνοι-Βλάχοι, ἀφοῦ ἐξελατινίσθησαν, ὅπως ἀργότερα ἀρκετοὶ ἐξεσλαβίσθησαν καὶ κατόπιν ἐξετουρκίσθησαν, ἐξαλβανίσθησαν... Ἡ μαρτυρία τοῦ Ἰωάννου Λυδοῦ, βον αἰ. μ. Χ., ἐπιβεβαιώνεται καὶ χαρτογραφικῶς εἰς σχετικὰ πρόσφατον συλλογικὸν διεπιστημονικὸν ὀγκῶδες δημοσίευμα. (Συγκεκριμένως καὶ εἰδικῶς L. Luca Cavallin-Sforza, **Genes, peoples and languages**, Proc. Natl. Acad. Sci. USA; Vol, 94, p.7722, Julz 1997. Colloquium Paper).

Τὸ 1025 μ.Χ. ὁ E. Stein, ὁ ὁποῖος ἀναφέρεται εἰς τὸν Ἰωάννην Λυδόν, ὑπολογίζει ὀλόκληρον τὸν πληθυσμὸν τῆς αὐτοκρατορίας περίπου εἰς 20 ἑκατομμύρια. Ὁ δὲ Τηλέμαχος Κ. Λουγγῆς (**Ἑβδομάδα Μελέτης Ἑλληνικῆς Ἱστορίας καὶ Πολιτισμοῦ**, Αἴγινα 1977, 41) συμπληρῶνει «ὅτι τὸ ἑλληνικὸν στοιχεῖον ἔφθανε κατὰ προσέγγισιν, τὰ 10.000.000 εἰς τὰ χρόνια τῆς μεγάλης ἀκμῆς τοῦ βυζαντινοῦ πολιτισμοῦ. Ἦτο λοιπὸν ἡ ἰσχυροτέρα ἀριθμητικῶς καὶ πολιτιστικῶς ἀπὸ τίς ἐθνότητες, πού ἀπῆρτιζον τὸν πληθυσμὸν τῆς αὐτοκρατορίας». Κατὰ τὸν Michel Deveze (**L'Europe et le monde a la fin du XVII siecle**, Paris 1970, 47) ὁ πληθυσμὸς τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας ἀνέρχεται εἰς τὰ 25 ἑκατ., τῶν ὁποίων τὸ 1/3 ἀποτελοῦν οἱ Ἕλληνες. Ἀλλὰ ὁ Βρεταννὸς διπλωμάτης William Eton τονίζει: «...Δὲν λησμονοῦν τὴν δόξαν τῶν ἀρχαίων προγόνων των. Ἐπίσης εἶναι ἐξαιρετικῶς γεν-

ναίοι...»(Αχιλλεύς Τάγαρης, 'Ο πληθυσμός τῶν Ἑλλήνων εἰς τὸ παρελθόν, **Ἡ Καθημερινή**, 2002 καὶ ἀναδ. **Στρατηγικαὶ Μελέται**, 128,2002, 4). Ἐξ ἄλλου ὁ Δ. Βικέλας ("Παρνασσός", *Ἡ'*, 1884,97) ἐπανέρχεται εἰς τὴν ἀρχαιότητα παρατηρῶν ὅτι συνολικῶς (Βαλκάνια, Μικρασία, Μεγάλη Ἑλλάδα, ἀποικίες) οἱ Ἕλληνες ἀριθμοῦν 20 ἑκατ., πόρισμα, εἰς τὸ ὁποῖον καταλήγει καὶ ὁ Κων. Δοξιάδης, μὲ τὴν προσθήκην, ὅτι τότε ὁ πληθυσμὸς τῆς Γῆς ἦτο περὶ τὰ 180 ἑκατ., ἐνῶ τὸ 2002 6 δισ. 200 ἐκ.!

Πλημμυρίζει ἡ ψυχὴ τοῦ καθενὸς ἀπὸ κατάθλιψιν καὶ πόνον.

Δυστυχεῖς οἱ γινώσκοντες τὰς αἰτίας καὶ πρωταιτίους τῆς ἀπίστευτης συρρικνώσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Μὲ τὴν ἀπαίσιαν σύμπτωσιν τῆς ἐνάρξεως σήμερα τῆς Συνδιασκέψεως τῶν Νατοϊκῶν εἰς τὸ Βουκουρέστι καὶ τὴν ἀπύθμενην ἰταμότητα τῶν Σκοπιανῶν ἢ ὑπόμνησις τυχαίου γεγονότος, τὸ ὁποῖον ἔζησε ὡς στρατιώτης εἰς τὸ Μακεδονικὸν Μέτωπον τοῦ Α' Παγκοσμίου Πολέμου ὁ Στρατῆς Μυριβήλης (**Ἡ Ζωὴ ἐν τάφῳ**, Ἐκδόσεις Ἑστίας, Ἀθήνα 1955, 76) ἐπιτρέπει κάποια μῆσιν εἰς τὰ ἄδυτα τοῦ δράματος τοῦ Ἑλληνισμοῦ: «Τὸ Μοναστήρι εἶναι μία μεγάλη πολιτεία σέρβικη, πού οἱ κάτοικοί της εἶναι Ἕλληνες... Οἱ ἄνθρωποι, πού τὴν κατοικοῦν ὀμιλοῦν ψιθυριστά, περπατοῦν τρομαγμένα ὡσάν κλέφτες, ἀτενίζουν τὸν οὐρανὸ μὲ φόβο καὶ κατοικοῦν στὰ κατώγεια καὶ στίς τρύπες πού ἔσκαψαν κάτω ἀπὸ τὰ σπίτια τους... Μυστήριο τὸ πῶς μυρίσθηκαν τὴν ἐθνικότητά μας... Ὁρμησαν γύρω μας, ξετρύπωσαν σὰν τὰ ποντίκια κάτω ἀπὸ τὴ γῆς, ἄντρες, γυναῖκες, προπάντων γυναῖκες καὶ παιδάκια...

Εἴστε, ἀλήθεια, τ' ἀδέρφια μας; Εἴστε Ἕλληνες; Ἕλληνες ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα;

Μὰ ναί...

Σᾶς ἐπεριμέναμε χρόνια στή σκλαβιά. Σᾶς ὄνειρευόμασταν, σᾶς τραγουδοῦσαμε, σᾶς προσκυνούσαμε καὶ δέ σᾶς ξέραμε καὶ εἶστε τώρα κοντά μας... Καὶ μὴ μᾶς ἀφήσετε πιά, ἀδέλφια, στοὺς Σέρβους. Μᾶς τυραννοῦν σκληρὰ πὺν εἶμαστε Ἕλληνες...

Ἔνας γέρος μοῦπε:

Μᾶς δέρονουν μὲ τὸ βούρδουλα σὰν μᾶς ἀκοῦν νὰ μιᾶμε ἑλληνικά, νὰ λειτουργοῦμαστε ἑλληνικά. Μᾶς πῆραν τὶς Ἐκκλησίες, τὰ ὠραία σχολεῖα μας...

Κύριε ἐλέησον. Μὰ ἦρθαμε, λοιπόν, νὰ πολεμήσουμε τοὺς Σέρβους, γιὰ νὰ λευτερώσουμε τοὺς Ἕλληνες, ἢ ἦρθαμε νὰ πολεμήσουμε τοὺς Γερμανοὺς καὶ τοὺς Βουλγάρους, γιὰ νὰ λευτερώσουμε τοὺς συμμάχους μας τοὺς Σέρβους;».

Ἐπιπροσθέτως, τί ἀπέγιναν οἱ 122.593 Ἕλληνες ἢ Ἑλληνόβλαχοι τῆς μικρῆς Σερβίας τοῦ 1864 καὶ τί ἀπέγιναν οἱ 102.947 τῆς κρατικῆς μεταπολεμικῆς γιουγκοσλαβικῆς Ἀπογραφῆς 1948, δημοσιευομένης καὶ ἀγγλικά, τὸ δὲ δημοσίευμα, βιβλίον, ὑπάρχει καὶ εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων; Ἐπεδείχθη ποτέ ὁποιοδήποτε στοιχειῶδες ἐνδιαφέρον ἀρμοδίως διὰ τὴν τύχην των;

Μετὰ τὸ ἔγκλημα καθοσιώσεως, τὸ ὁποῖον διεπράχθη εἰς τὰ λείψανα τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Σερβίας, οἱ Σκοπτιανοὶ ἀπεθρασύνθησαν διαλαλοῦντες καὶ σκλαβιά ὁμογενῶν των εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἐπικράτειαν, εἰς τὴν Μακεδονίαν, διὰ τὴν ὁποίαν ὁ πλέον εἰδήμων καὶ ἀρμόδιος Η. Morgenthau εἶχε διακηρύξει ὅτι ἔμεινε “καθαρῶς ἑλληνική”, πραγματικότης διακεκηρυγμένη τὴν 10ην Ἀπριλίου 1944 ἀπὸ τὸν ὑπουργὸν Ἐξωτερικῶν τῆς Γιουγκοσλαβικῆς Κυβερνήσεως Ἐθνικῆς Ἀπελευθερώσεως (Τίτο) πρὸς τὸν ἀνταποκριτὴν τῶν “Τάιμς τῆς Νέας Ὑόρκ-

κης”: «Ο κ. Σμοντλάκα κηρύσσει τὴν ἀνάγκην σχηματισμοῦ Βαλκανικῆς Ὁμοσπονδίας καὶ τῆς ἰδρύσεως μιᾶς αὐτονόμου καὶ ὁμοσπόνδου Μακεδονίας, ἔσπευσε νὰ τονίσῃ ὅτι ἡ ὁμόσπονδος αὐτὴ δημοκρατία πρέπει νὰ ἀπαρτισθῇ ἐκ τοῦ γιουγκοσλαβικοῦ μόνον καὶ τοῦ βουλγαρικοῦ τμήματος τῆς Μακεδονίας, **ἐξαιρουμένης τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας, τῆς ὁποίας ἡ σύνθεσις εἶναι καθαρῶς ἑλληνική**» (Π. Μοναστηριώτη, **Οἱ Πρῶσοι τῶν Βαλκανίων**, ἔκδοσις Ὑπουργείου Τύπου καὶ Πληροφοριῶν, Κάιρον 1944, 50= “Ὁ Ἑλληνισμὸς τοῦ Βορρᾶ”. ΕΟΤ. Σχολὴ Ξεναγῶν Ἀθηνῶν, Ἀθήνα 1992, 104).

Ὅμως οἱ ἐπίσημες διακηρύξεις δὲν διετηρήθησαν εἰς ἰσχύν καὶ ἐπηκολούθησαν ὅσα περιέχονται καὶ πολὺ περισσότερα εἰς τὴν ὄντως νωπότατην δημοσίευσιν τῆς Ἑταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν καὶ τοῦ Καριπείου Ἰδρύματος Μελετῶν Μακεδονίας-Θράκης, **Μακεδονισμὸς. Ὁ ἱμπεριαλισμὸς τῶν Σκοπίων 1944-2006**, Ἐκδόσεις ΕΦΕΣΟΣ, Ἀθήνα 2007, σ. 230 μεγάλου σχήματος, κόκκινος χάρτης εἰς τὸ ἐξώφυλλον, ἐκτυφλωτικὸς καὶ διάστροφος, ὁ ὁποῖος παρωθεῖ νὰ συναισθάνωνται κατὰβαθα, ὅσα δὲν ἔπραξαν καὶ οἱ τοποθετημένοι εἰς τὶς ὑπεύθυνες θέσεις ἀλλοιθωρίζοντες καὶ κωφεύοντες!

Μετὰ τὸ πέρας, ὡς γνωστὸν, τῆς ἐπτάχρονης παρενθέσεως τῶν Συνταγματαρχῶν, «ἀνυπευθύνου δεῖσθαι τὰ πράγματα μοναρχίας, ἦν δικτατορίαν καλοῦσι», τὴν Ἑλλάδα διέτρεχε ἡ φήμη ἐκδημοκρατισμοῦ, διαδικασιῶν διασφαλιστικῶν ἀξιοκρατίας καὶ δικαιοπραξίας μὲ δυνατὴν διαφάνειαν. Ἐνδεδειγμένως διενεργεῖται διαγωνισμὸς Συμβούλων Ἐκπαιδεύσεως διὰ τὶς Ἑλληνικὲς Πρεσβεῖες. Συγκροτεῖται Ἐπιτροπὴ Εἰδημόνων ἄκρως ἐντυπωσιακὴ ἀπὸ τὴν πλευρὰν τῆς ποιότητος τῶν ἐξεταστῶν καὶ τῆς πρωτοτυπίας τῆς ἐνώπιον ὄλων τῶν ὑπο-

ψηφίων διενεργείας τῶν ἐξετάσεων, μὲ ἀποκορύφωμα ρητὴν δὴλωσιν τῆς Προέδρου, κατὰ τὴν ὁποίαν χάνουν ὀριστικῶς τὴν εὐκαιρίαν, ὅσοι δὲν προσέλθουν! Ὅμως κατὰ τὴν λήξιν τοῦ τότε ἔτους ἀπεδείχθη ὅτι ἐπέτυχαν οἱ ...μὴ προσελθόντες! Ἴδου τί σημαίνει... Μεταπολίτευσις!

Δὲν πρόκειται διὰ περιστατικὸν μεμονωμένον. Μεταμεσονύκτιες ὥρες Κυριακῆς Βαΐων μιᾶς χρονιάς Ἐκπαιδευτικὸς Μ.Ε., ὑψηλόβαθμος καὶ εὐρύτερα γνωστὸς διοικητικῶς, ἐπιστημονικῶς καὶ συγγραφικῶς, προσκαλεῖται τηλεφωνικῶς ἀπὸ τὸν ὑπουργὸν μὲ οἰκείαν προσφώνησιν εἰς τὸ βαπτιστικὸν ὄνομα, χωρὶς νὰ βασίζεται εἰς κάποιαν ἰδιαιτέραν προσωπικὴν γνωριμίαν ἢ ὅποιαν-δήποτε ἄλλην σχέσιν, διὰ συνάντησιν τὴν ἐπομένην ἡμέραν, Μεγάλην Δευτέραν, ἢ μεθεπόμενην, Μεγάλην Τρίτην. Φθάνων ὁ προσκεκλημένος εἰς τὴν ὥραν του μένει κατάπληκτος... Διότι βλέπει νὰ παρίστανται, ἐκτὸς τοῦ ὑπουργοῦ, οἱ δύο ὑφυπουργοί, οἱ συνεργάτες ἢ σύμβουλοί των καὶ οἱ λεγόμενοι ὑπηρεσιακοὶ παράγοντες, συνάμα δὲ ὁ πρόεδρος τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου καὶ οἱ ἐπιτελεῖς του. Τὸ δὲ ζήτημα ἦτο συγγραφὴ σχολικοῦ ἐγχειριδίου Ἱστορίας Μ.Ε. Μόλις ἔληξεν ἡ παρουσίασις τοῦ θέματος ἀπὸ τὸν ὑπουργὸν καὶ ἐδόθη ὁ λόγος εἰς τὸν... ἐπισκέπτην, ἀπαντες αἰφνιδιάσθησαν εἰς τὸ ἀκουσμά ὅτι τὸ ζητούμενον δὲν εἶναι ἐφικτόν, δοθέντος ὅτι προσκρούει εἰς τὸ ἐν ἰσχύϊ νομικὸν πλαίσιον. Ἡ πραγματικὴ ἀπὴται εἰδικὸν Προεδρικὸν Διάταγμα, τοῦ ὁποίου ἡ ἐξασφάλισις δὲν ἐθεωρήθη δύσκολος, χάριν, ὅπως ἐλέχθη, εἰς τὴν ὑπάρχουσαν φιλίαν τοῦ ὑπουργοῦ μὲ τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας. Τὰ ὅσα δὲ ἐνδιαμέσως συνέβαιναν διὰ τὴν ἐγχείρισιν ἢ παράδοσιν τοῦ ἐγγράφου ἀναθέσεως τῆς συγγραφῆς ἐντάσσονται εἰς τὰ...τριτοκοσμικά! Ἐξ ἄλλου, ὅταν εἰδοποιήθησαν οἱ "ἐνδιαφερόμε-

νοι" ὅτι ἐτοιμάσθη τὸ διάγραμμα, μέ ἀδέξιαν διακρι-
τικότητα καὶ πληθωρικήν λεπτότητα, δηλωτικὴν κουτοπο-
νηρίας, διετυπώθη αἴτημα γνωστοποιήσεως τοῦ εἰς
πανεπιστημιακὸν καθηγητὴν, φίλον τοῦ προέδρου τοῦ
Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου. Ὁ ἤδη ἐπιφορτισμένος ὄχι
μόνον ἔσπευσε εἰς τὴν ἀμεσον συναίνεσιν, ἀλλὰ ἐπρο-
χώρησε καὶ εἰς πρότασιν συγγραφικῆς συνεργασίας καὶ
διανομῆς τῆς ἀμοιβῆς, ἀποσκοπῶν εἰς τὴν ἐτοιμασίαν
τοῦ καταλληλοτέρου βιβλίου καὶ ἀδιαφορῶν διὰ τὸ οἰκο-
νομικὸν μέρος, ὅπως ἔπραξε δεκαετίες ὀλόκληρες διὰ
παρόμοιες προσπάθειες. Ἀλλὰ ὁ "ἐμπειρογνώμων",
ἀφοῦ μέ ζωηρῆς ματιῆς διεξῆλθε τὸ ὑπὸ συζήτησιν κεί-
μενον τοῦ διαγράμματος, μέ ὀλοφάνερη ἀμηχανίαν ἀπε-
φάνθη ὅτι τὸ ἐγχειρίδιον θὰ εἶναι "ἐλληνοκεντρικόν"! Εἰς
τὴν ὑπενθύμισιν ὅτι προορίζεται διὰ Ἑλληνόπουλα, τὰ
ὅποια μελλοντικὰ θὰ ἐπιδιώξουν νὰ συνδεθοῦν στενώ-
τερα μέ τοὺς συνομιλήκους τῶν ἄλλων χωρῶν, εἰς τὰς
ὅποίας εὐληπτα καὶ λακωνικὰ ἐπεσημάνθησαν ὅσα
ἑλληνικὰ πολιτισμικὰ στοιχεῖα διεδόθησαν διαχρονικῶς
καὶ μερικὰ τουλάχιστον ἐπιβιώνουν, ἐπῆλθε σιωπὴ.
Ἐκτοτε διεκόπη κάθε ἐπικοινωνία. Καὶ δέν χωρεῖ ἀπλὸς
σχολιασμός. Ὁ πρῶτος, εἰς τὸν ὅποιον πανηγυρικὰ ἀπε-
τάθησαν διὰ τὴν συγγραφὴν, δέν ἔτυχεν τῆς παραμικρᾶς
μετέπειτα ἐνημερώσεως. Πάντως ἡ δομὴ τοῦ βιβλίου μέ
συγγραφέα τὸν δεύτερον δέν ἠλλοιώθη αἰσθητῶς ἀπὸ τὸ
ἀρχικὸν ἐλληνοκεντρικὸν πνεῦμα! Ὡστόσο ἡ παρέμβα-
σις τῶν φίλων καὶ τὰ παρεπόμενα ὑποδηλώνουν ὅτι εἶχε
ἀρχίσει πολὺ παλαιότερον ἢ "διάβρωσις", ὁ σχεδιασμός
ἀποδομήσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ἡ αἰφνίδια ἀνάδυσις τοῦ Κέντρου διὰ τὴν Δημοκρα-
τίαν καὶ τὴν Συμφιλίωσιν εἰς τὴν Νοτιοανατολικὴν
Εὐρώπην μᾶλλον καθυστερημένη φαίνεται. Ἐπὶ πλεόν,

ὅταν ἀρχισε τὴν δρᾶσιν του, διεπιστώθη, ὅτι εἶχε παραλείψει τὴν ἀξιοποίησιν τῆς ἐπιστημοσύνης καὶ τῆς ἤδη σημαντικῆς προσφορᾶς τῆς Διεθνoῦς Ἐπιτροπῆς Σπουδῶν ΝΑ Εὐρώπης καὶ τῶν ἐπὶ μέρους κατὰ κράτη Ἐπιτροπῶν, πρὸ πάντων δὲ αἰσθητότατα ἀπουσίαζε ὁ κατ' ἐξοχὴν εἰδικῶς κατηρτισμένος, **ὁ καθηγητῆς Σπύρος Βρυώνης**, βαλκανιολόγος, βυζαντινολόγος, σλαβολόγος, ἰσλαμολόγος. (Δ.Ν. Μαρωνίτη, Ἐθνολογικά, **Τὸ Βῆμα**, 14.6.1992, 32): «Ὡς ἄξων τῆς ποικίλης καὶ ἐξαντλητικῆς μελέτης καὶ ἔρευνας (πού χρόνια τώρα ἀνέλαβε ὁ Βρυώνης καὶ διεκπεραιώνει) ἀναγνωρίζονται οἱ σχέσεις τοῦ Ἑλληνισμοῦ μὲ τοὺς λαοὺς (χριστιανικοὺς καὶ μουσουλμανικοὺς) τῆς Νοτιοανατολικῆς Εὐρώπης, τῆς ἐγγύς καὶ Μέσης Ἀνατολῆς, ἀπὸ τὸν Μεσαίωνα ὡς τὶς ἡμέρες μας. Ἐγραψε, κατὰ κανόνα εἰς τὰ ἀγγλικά, πολυάριθμα ἀρθρα, μελετήματα καὶ μονογραφίες, ἀπὸ τὶς ὁποῖες μία («Ἱστορία τῶν βαλκανικῶν λαῶν», 1979) εἰς τὰ ἑλληνικά. Μεταδικτατορικά, γιὰ ἕξ χρόνια (1976-84) εὐρέθη, ὡς ἐπισκέπτῆς καθηγητῆς, καὶ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν, ἀλλὰ τὸ κλίμα δὲν τὸν ἐσήκωσε καὶ ἐπέστρεψε εἰς τὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες, ὅπου καὶ συνεχίζει τὸ ἐρευνητικόν, συγγραφικόν καὶ διδακτικόν του ἔργον».

Ὅταν ἀνηγορεύθη ἐπίτιμος διδάκτωρ τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης τὸν παρουσίασε δεόντως ὁ καθηγητῆς Γ. Χασιώτης: «Ἐπιμένων ἰδιαίτερος εἰς τὶς τελευταῖες ἔρευνες τοῦ Σπύρου Βρυώνη, οἱ ὁποῖες μελετοῦν εἰς βάθος τὶς ἐθνογενετικὰς θεωρίες εἰς τὴν νοτιοανατολικὴν Εὐρώπην κατὰ τὸν εἰκοστὸν αἰῶνα-ζήτημα ἀκρῶς ὀδυνηρὸν καὶ ἐπίκαιρον. Εἰς αὐτὸ ἐξ ἄλλου τὸ θέμα ἀφιέρωσε ὁ τιμώμενος ξένος καὶ τὴν ἐπίσημον ὁμιλίαν του, προτάσσων εἰς τὸν τίτλον τῆς τὸ λατινικὸν ρητὸν *prior tempore fortior jure*- εἰς ἀπλουστέραν

νεοελληνικήν παράφρασιν: ὅσον ἀρχαιοτέρα ἢ καταγωγική θεωρία ἑνὸς λαοῦ, τόσον καὶ περισσότερον ἐνισχυμένη ἢ δικαίαική του δύναμις εἰς τὸ παρόν. Ἰδεολόγημα τὸ ὁποῖον συνέχει, εἰς διαφοροτικὸν βαθμὸν κατὰ περιπτώσιν, ὅλες τὶς ἐθνογενετικὲς θεωρίαι τῆς περιοχῆς».

Μεστὸς καὶ διαφωτιστικὸς ἐπίλογος ὀλοκληρώνει τὰ μονόστηλα “Ἐθνολογικά”: «Δὲν πρόκειται νὰ συνοψίσω ἐδῶ βάνουσα τὴν στοχαστικὴν ἀνάλυσιν τοῦ Βρουῶνη σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ἐθνογενετικὴν αὐτὴν παθολογίαν, ἢ ὁποῖα ἐξηγεῖ τὰ ἀνεξήγητα καὶ τῆς σημερινῆς ἐπικινδύνου ἐμπλοκῆς εἰς τὸν βαλκανικὸν χώρον. Ἐπιμένων πάντως ὁ ὁμιλητὴς εἰς τὸ νεοελληνικὸν παράδειγμα (ἔκτυπον καὶ εἰς τὸν ἐθνογενετικὸν οἴστρον τοῦ Μιστριώτη κατὰ τὶς ἀρχὰς τοῦ αἰῶνα), εἰς τὸ ρουμανικόν, τὸ βουλγαρικόν καὶ τὸ τουρκικόν, συνέταξε ὁμόλογα κλάσματα (μὲ κοινὸν παρονομαστήν, ἀλλὰ διακεκριμένον ἀριθμητήν), τὰ ὁποῖα πολλὰ θὰ εἶχον νὰ μᾶς διδάξουν σήμερα. Τὸ ζήτημα εἶναι ποιός, ἂν ἔστω εἰς μετέφερε τὴν ἐθνικῆς σημασίας αὐτὴν ὁμιλίαν ἐκτὸς τῆς Αἰθούσης Τελετῶν τοῦ Α.Π.Θ. Καὶ παρὰ ταῦτα σχιζόμεθα γιὰ τὰ μακεδονικά μας δίκαια».

Πῶς καὶ πόσον σχιμώζεθα διὰ τὰ μακεδονικά μας δίκαια προκύπτει καὶ ἀπὸ τὴν ἀνεξήγητον μὴ ἀξιοποίησιν τοῦ ἐπιστημονικοῦ μόχθου ἑνὸς ἀλλοδαποῦ, Ρουμάνου, τοῦ Cicerone Roghirc, ὁ ὁποῖος μὲ τὴν διδακτορικὴν διατριβὴν του ἐκπονημένην εἰς τὴν δεκαετίαν τοῦ 60 καὶ ἐγκεκριμένην ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιον Λένινγκραντ ἔχει τεκμηριώσει εἰς νέαν βάσιν τὴν ἑλληνικότητα τῆς ἀρχαίας μακεδονικῆς διαλέκτου καὶ συνακόλουθα τῶν χρηστῶν τῆς Μακεδόνων. Μάλιστα μερικῶς διὰ τὴν ἀνακοίνωσιν τῶν συμπερασμάτων εἰς τὰ Πανεπιστήμια Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης μὲ κάποια δημοσιότητα, ἢ

